

Közvetítő: a kiadóiroda

SZUBOTICA
CIAJ IOVIN TRG 3Telefonok
Kiadóiroda 8-38
Közvetítő 8-10, 8-29

NAPILÓ

Kiadóiroda az országban

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárKözvetítő
minden nap, hétfőn és
szombatnapon nem

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. JANUÁR 31.

CSÜTÖRTÖK

31. SZÁM

Harc az alkohol ellen

Alekszandar király Öfelsége aláírta az új büntető törvénykönyvet, amely azonban még nem jelent meg a hivatalos lapban és így annak tartalmát pontosan nem ismerhetjük. Kiszivárgott hírek szerint az új büntető törvénykönyv a judikatura legmodernebb elvein épült fel és szigorúsága mellett bőséges lehetőséget nyújt a bírói mérlegelés terén a méltányosság szempontjainak érvényesítésére.

Mint a beogradi lapok írják, az új büntető törvénykönyv az alkohol pusztításai ellen folytatott küzdelmet is jelentős mértékben előbbrevizsi. A most érvényben lévő büntető törvények épenséggel nem lendítettek az anti-alkoholizmuson, sőt az ittasságnak mint enyhítő körülménynek kontemplálásával csaknem propagandát csináltak az alkoholfogyasztás mellett. Számos büntető eljárás megtorlatlan maradt csak azért, mert bebizonyult, hogy a tettes beszámíthatatlanságot merített az alkoholból. Az új büntető törvény ezzel szemben úgy intézkedik, hogy a bíróság a büntetés kiszabása után egytől öt évig terjedő időre eltilthatja a vádlottat a kocsmák látogatásától. Ha a bíróság megállapítja, hogy a vádlott megrögzött alkoholistá, külön erre a célra építendő dologházba utalhatja, ahol indokolt esetben két évig is fogvatartható.

Ezek a rendkívül fűvös reformok, amelyekhez tartozik a nyilvános helyen talált részeg emberek súlyos megbüntetése is, bizonyos fokú profibicót jelentenek és az a rendeltetésük, hogy gát vessenek az alkohol romboló hatásának. Mindenki szabadon fogyaszthat alkoholt, de senki sem bujhat ki a botrányos vagy bünszerző részegség következményei alól. Az új büntető törvénykönyvnek az alkoholizmus ellen irányuló rigorozitását a példák végeláthatatlan sora igazolja. Hányszor fordult elő, hogy egy szál részeg ember egy nyilvános helyiség egész közönségét terrorizálta, sőt megfutamította. Hányszor voltunk tanúi annak, hogy az alkohol menlevelet adott a közrendet veszélyeztető kilengések számára. Ha egy tehetetlenné részegedett csavargó, aki ebben az állapotában már egy légynek sem tudott véteni, elérte az utcán, a rendőr bevonszolta az őrszobába, hogy mámorát ott aludja ki. De ha egy jólöltözött és ismeretlenebb ember az utcán vagy kávéházban kötekedett az ital hatása alatt, azzal szemben a legmesszebbmenő elnézés és kímélet nyilvánult meg. A részeg ember jogai védelemben részesültek és hatóságai beavatkozásra rendszeresen csak akkor került a sor, amikor a törvény értelmében megtorlást érdemlő cselekedet már megtörtént. Prevenció alig állotta utját azoknak a vérengzéseknek, amelyeknek a kocsmák duhajkodásai az előjátékai.

Mind Ezeket az anomáliákat, amelyek a közbiztonság állandó sebei voltak, gyökeresen orvosolni fogják az új büntető törvénykönyv anti-alkoholista rendelkezései. A részegség továbbra is enyhítő körülmény marad magának a konkrét büntető eljárás megítélésénél, de a rá való hivatkozás olyan rendszabályokat vonhat maga után, mint a kocsmázási tilalom vagy a rosszabbik esetben internálás a dologházba. Nem olyan kecskételő kilátások ezek, hogy a vádlott szívesen helyezkedne az alkohol értelmi szerzőségének védelme alá. Meg fog szűnni továbbá azoknak a privilégiuma, akiknek erőszakos temperamentuma a szesz patronátusa alatt ficánkolhatott ki a rend korlátai közül. Mihelyt a részegség maga büntetés alá esik, egyszerűen megoldódik az a probléma, hogy miképp lehet a nyilvános helyeken szórakozó közönséget megóvni az alkohol birtoklásával céltudatosan visszaélő garázdálkodóktól, akik különösen a Vajdaságban annyira gondot okoztak már publikumnak és hatóságoknak egyaránt.

A jelenlegi kormányzat nemcsak a politika narkotikumának kiküszöbölésére helyez súlyt, hanem ki akarja húzni a mérgezőgát a másik veszedelmes nagyhatalomnak, az alkoholizmusnak is. Szociális és rendészeti tekintetben mérhetetlen fontosságúak az új büntető törvény anti-alkoholista szakaszai és hisszük, hogy alapvető szerepük lesz a konszolidáció megteremtésében.

Február elsejétől kezdve dinárban kapják nyugdíjukat a volt Déli Vasut koronanyugdíjasai

Az új nyugdíjakat 1927. augusztus 1-ig visszamenőleg utalják ki

Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király Korosec Antun közlekedésiügyi miniszter javaslatára aláírta a volt Déli Vasut koronanyugdíjasai nyugdíjának koronáról dinárral való átválttatásáról szóló törvényt. A törvény 5 szakaszból áll és elrendeli, hogy február 1-én úgy a nyugdíjakat, mint a személyi és családi pótlékot dinárba változtatva fizessék ki a nyugdíjasoknak és pedig 1927 augusztus 1-éig visszamenőleg.

Audienciák a királynál

Öfelsége Alekszandar király szerdán délelőtt kihallgatáson fogadta dr. Franges Ottó földművelési minisztert. Kihallgatáson voltak a királynál Áksamovics gyakovói római katolikus püspök és Nyárády Dénes görögkatolikus püspök is.

Az ortodox zsidók küldöttsége a vallásügyi miniszterrel

Alaupovics Tugomir vallásügyi minisztert szerdán délelőtt felkerese az ortodox zsidók egy küldöttsége, amelyet dr. Alkalay Izsák országos főrabbi vezetett. A küldöttség átadta azt a törvényjavaslatot, amelynek a kidolgozására a vallásügyi minisztert felszólította.

A jugoszláv- finn kereskedelmi szerződés ratifikálása

Berlinből érkezett jelentés szerint szerdán

Berlinben Balugdzsics berlini jugoszláv követ és a berlini finn követ kicserélték a jugoszláv-

Dr. Balugdzsics Zsivojin berlini jugoszláv követ

finn kereskedelmi szerződés ratifikációs pökönyveit.

A szerződést mindkét ország parlamentje már régebben elfogadta.

Leverték a katonai zendülést Spanyolországban

Primo de Rivera tüzérséget és lovasezredeket küldött Ciudad Realba
A lázadók kardesapás nélkül megadták magukat

A Journal madridi jelentésében részleteket közöl a spanyolországi meghiusult katonai zendülésről. Egyes kikötőkben, különösen Ferrorbau a tengerészek előléptetéséről szóló rendelet nagy elégedetlenséget okozott és tudomása volt a kormánynak arról is, hogy visszahatást idéztek elő a tüzérség kebelében azok a büntető intézkedések, amelyeket a múlt év szeptemberében kitért zendülés után a segovai katonai iskola növendékei ellen hoztak.

Primo de Rivera miniszterelnök értesült róla, hogy az elégedetlenkedők lázadást fognak kelteni több helységeben és

a zendülést a flotta is támogatta volna.

A kormány megtette a szükséges rendszabályokat, mielőtt Ciudad Realból megérkeztek az első riasztó hírek.

Több tartomány kormányzója jelentette, hogy a vidéken nyugalom van. A kormány rendelkezése egy repülőgép Ciudad Real fölé repült és ott kiáltványokat dobott le.

A kiáltványban a kormány felhívta a csapatokat, hogy ne támogassák a zendülést.

A hadügyminiszter mozgósította a madridi gyalogság három zászlóalját.

A katonákat teherautóval küldötték Ciudad Realba, ahol a zendülők időközben visszatértek kaszárnyá-

ikba. Orgaz tábornok utasítást kapott, hogy szép sorával iparkodjék a zendülőket leszerelni. A mozgalom az eredeti tervhez képest kiterjedt volna Madrid, Sevilla, Valencia, Barcelona és Saragossa városokra is, azonban a zendülés kísérlete kudarcot vallott. Bilbaóban a tüzérségi ezred támogatta a mozgalmat, kevéssel utóbb azonban ismét visszatért kaszárnyájába.

Összeült a nemzetgyűlés

Kedd délután három órára Primo de Rivera miniszterelnök összehívta a nemzetgyűlést. Nagy volt az izgalom, mikor

a miniszterelnök tájékoztatta a törvényhozás tagjait a zendülés részleteiről,

majd közölte, hogy a veszedelem már elmúlt és sikerült helyreállítani az összeköttetést Ciudad Realal, ahol

a lázadást elfojtották.

Tudatta a miniszterelnök, hogy este hét órára újabb jelentéseket fog kapni s akkorára ismét összehívta a nemzetgyűlést.

Az esti ülésen közölte Primo de Rivera tábornok, hogy

országszerte nyugalom van és a kormány ura a helyzetnek.

A nemzetgyűlés esti nyolc órakor megnyugodva osztott szét.

Lovas ezredeket és egy gyalogos hadtestet mozgósítottak a zendülők ellen

A Daily Mail madridi jelentést közöl, amely szerint Alcala de Henares helységeinek

lovasezredei parancsot kaptak, hogy siessenek haladéktalanul a lázadás leverésére Ciudad Realba.

A madridi gyalogos hadtestet szintén mozgósították és utnak indították Ciudad Realba. Készenlétben áll a katonai rendőrség is, amelyet a legmodernebb hadifel-

szereléssel láttak el és amelyet teherautókkal visznek a lázadók ellen. Madridban a hangulat nyugodt.

Primo de Rivera tájékoztatta a sajtót

Madridból jelentik: A nemzetgyűlés ülése után a miniszterelnök fogadta az újságírókat. Megerősítette előttük, hogy kedvező híreket kapott a ciudad reall események újabb fordulatáról. Hozzátette, hogy Orgaz

tábornokot három zászlóaljjal Ciudad Realba küldött. A városban Orgaz ábrók fogja ávenni a parancsnokságot. A kiküldött lovass csapatokat visszarendelték. A miniszterelnök hangoztatta, hogy

a lázadók nem tanusítottak ellenszegülést és harc nélkül feladták a pályaudvarokat és azokat a középilletteket, amelyeket megszállva tartottak.

A miniszterelnök közölte végül, hogy a pénzügyminiszter jelenlétében tárgyalta a Spanyol Bank kormányzóival, valamint a tőzsde elnökével és megállapodott velük abban, hogy ha a mostani események esetleg visszahatást gyakorolnának a piacra, nyomban megteszik a szükséges lépéseket.

A direktórium hirdetésnyit tett közzé, amelyben közlik, hogy a legutóbbi feltevézett

összeesküvésről semmiféle jelenést vagy kommentárt nem szabad nyilvánosságra hozni.

mifélt a cenzura erre külön engedélyt nem ad.

Primo de Rivera tábornok este közleményt juttatott el a sajtóhoz, amelyben tudatja, hogy a nemzetgyűlésen elmondotta mindazt, amit okosnak és célszerűnek tart a jelen pillanatban nyilvánosságra hozni. A Ciudad Realban lejátszódott eseményekről a nyilvánosságot kellőképpen tájékoztatni fogja, de a kormány kötelességének véli, hogy az események egyszerű ismertetésén kívül megtillasson minden kommentárt, vagy egyéb véleménynyilvánítást, mert ez a legjobb eszköz arra, hogy a válság az ország érdekeinek csorbítása nélkül oldódjék meg.

A sajtó felhívatalos közleményt hoz nyilvánosságra, amely megcáfolja egy párisi lapnak azt a híret, hogy egy spanyol repülőgépet bombát vetett Rio de Oro gyarmat határában a Rejzbai-törzshöz tartozó mór lovassapatra. A közlemény hangoztatja, hogy a spanyol kormány jó szomszédi viszonyt tart fenn ezzel a törzssel és semmiféle hadműveletet nem tervez ellene.

A gyerek esetint a nyelvével:

— Na, nem rontottam el a hasikámat.

Ezzel a léna alá kapja az újságjait és harsány isten áldásával kirobog, vissza a város forgatagába. A többiek irigykedve nézik. Pedig épen olyan koldus és szegény mint ők. De míg ők már maguk mögött tudják az életet és terhes batyuként cepelik a multjukat, amely lerázhatalan, mint a csigaháza, fáradtak és öregek, a rikkanás előtt ott áll az egész élet. Fiatal! És tízenhárom esztendőjével gazdagabb a Rothschildnál is, hogy csak az európai milliomasoknál maradjunk...

Tsin,

Leszállították a kláriai rabló büntetését

A felelősségi bíróság csak súlyos testi sértésért ítélte el a vádlottat

Noviszadról jelentik: A noviszadi felelősségi bíróság szerdán tárgyalta Janosev Zsárkó és Janosev Zsiva kláriai földművesek bűnpéret. Janosev Zsárkó és Janosev Zsiva kláriai földművesek 1927. szeptember 27-ikén éjjel behatoltak rokonuk, Janosev Dusan házába, ahol azonban csak Janosev Danicát és Krisztinát találták, akiket a két Janosev bontal, revolverrel és késsel megtámadott. A két Janosev az asszonyok egyikét: Danicát bontal agyba-föbe verte, míg Krisztinát súlyosan összeszurkálta. Az asszonyok sem hagyták magukat és a támadók közül Janosev Zsárkót egy tompa tárggyal valamelyik asszony szembeütötte és arcát erősen összekarmolta. Janosevék, miután az asszonyokkal már elbántak, kirabolták a lakást, ahonnan egy vadászfegyvert, egy vadásztáskát és egyéb értéktárgyakat vittek el.

A becskerekli törvényszék múlt évi január 21-ikén tárgyalta a bűnügyet és a főtárgyaláson a két vádlott továbbra is megmaradt tagadása mellett. **Krekics József** csendőrfőnömet azonban szenzációs vallomást tett. Elmondotta, hogy a nyomozás során felkereste a község bíróját, aki közeli rokona a vádlottaknak és arra akarta rábírní, hogy a nyomozást más irányba terelje. Egy másik tanu, **Stan Vlada** kláriai mészáros azt vallotta, hogy a tettet követő napon Janosev Zsárkó egy revolvert adott át neki megörzésre, nehogy a csendőrök megtalálják nála. A becskerekli törvényszék beigazolta vette a rablást és Janosev Zsárkót **házi fegyháza** ítélte, ellenben Janosev Zsivát bizonyítékok hiányában felmentette.

Dr. Gyurgyev Boskó felelősségi bírósági alelnök tanácsa előtt folyt le a főtárgyalás, amelynek során Janosev Zsárkó, aki a törvényszéken tagadta, hogy a tettet elkövette, kedden töredelmes vallomást tett. Azt mondotta, hogy bosszúból követte el a tettet, mert Janosev Danica bosszorkánykodással megverésztette a vádlott állatit és azok ennek következtében el is pusztultak. Keservesen elpanaszolta, hogy rokona Danica és annak leánya sok bajt okoztak neki és a községben mindenki arról beszélt, hogy a két asszony a bosszorkányokkal cimborál és ennek tulajdonítja, hogy röviddel utóbb felesége és fia is elhaltak és vagyona is elszűnt. A vádlott ellen méregre gondolt és felkeresett egy kláriai cigányasszonyt, aki szintén értett a várcsáláshoz és ez tanácsolta neki, hogy üsse agyon a két asszonyt, akik minden bajnak okozói voltak, mert csak így tud a további szerencsétlenség elöl megmenekülni. Janosev megfogadta a tanácsot és bosszúból behatolt a rokona lakásába, hogy vele leszámoljon. Tával állott tőle a szándék, hogy Danicát megölje, csak el akarta verni, hogy elmenjen a kedve a várcsálástól. Krisztinát néhány készsúrással intézte el. Különbösen sem voltak sérülései komolyak, mert hamarosan felgyógyult.

A vád- és védebeszéd elhangzása után a felelősségi bíróság megsemmisítette az elsőfoku ítéletet és Janosev Zsárkót a 9-ik szakasz alkalmazásával — miután töredelmes vallomást tett — két évi fegyháza ítélte. A bíróság a rablást nem látta bizonyítottának. Az elítél védője és az ügyész semmiségi panaszt jelentettek be.

A Bécs-berlini gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal

Az első jelentések négy halottról és nyolc sebesültről szólnak

Münchenből jelentik: Regensburg mellett szerdán hajnali két óraker súlyos vasúti szerencsétlenség történt.

A Bécs—Passau—Lipsee—berlini D. vonat összeütközött egy tehervonattal.

Olyan nagy volt az összeütközés ereje, hogy a tehervonat több kocsija és a gyorsvonat egyik személykocsija felborult.

Az első jelentések négy halottról és nyolc súlyos sebesültről szólnak be.

A közelből segédvonatok indultak a katasztrófa színhelyére. A gyorsvonat vezetője és fűtője súlyosan megsébesült.

Amikor a bécsi D-vonat keresztülment Sünching állomáson,

a mozdonyvezető nem vette észre, hogy a jelző szemből tilosra van állítva.

Ekkor a sünchingi állomásonk egy mozdonyt küldött a vonat után, hogy figyelmeztesse a mozdonyvezetőt, hogy tilos vágányon halad. Amikor a mozdony a vonatot megközelítette, fűtőjei kezdett, de a D-vonat vezetője nem hallotta meg a vészjelet. Így azután néhány kilométernyire Sünchingtől

a D-vonat az kilométeres sebességgel behatolt a hant egy nyílt pályán álló tehervonatra.

Mindkét mozdony kisiklott, számos teherkocsi felborult és a D-vonat első kocsija teljesen összepréselődött.

A romok alól irtózatos jajgatás hallatszott.

ami az éjszében maradt kocsis utasai között nagy izgalmat keltett. Az utasok között voltak orvosok, akik első segélyben részesítették a sebesülteket. Körülbelül egy óra múlva Regensburgból és Traubergből segélyvonat érkezett. **A négy halott a felismerhetetlenségig összeroncsolódott**, úgy hogy személyazonosságukat nem lehet megállapítani. Nyolc súlyos sebesültet a regensburgi kórházba szállítottak. A súlyos sebesültek valamennyien bécsiék.

A müncheni vasútgazgatóság által megindított vizsgálat teljesen tisztázta a katasztrófa részleteit. Észterint

a katasztrófiáért kizárólag a bécsi gyorsvonat mozdonyvezetője a felelős, mert négy tilos-jelzés mellett haladt el.

A bűns mozdonyvezető azzal védekezik, hogy az éjszakai ködben nem vette észre ezeket a tilos-jelzéseket, csak akkor látta, hogy katasztrófába rohan, amikor az utána küldött mozdony vészjeleket adott le, azonban ekkor már nem kerülhetett el a katasztrófát. A gyorsvonat már alig száz méternyire volt az előtte vesztelő tehervonattól és bár minden erejével fékezett, a jegessé fagyott sínekben a kerek csuszak és a vonat is túlságosan meg volt terhelve, úgy hogy a kocsik a mozdonyt tovább nyomták előre és így pillanatok alatt elérte a tehervonatot és a katasztrófa megtörtént.

VOLT ÜGYVÉDEK, DIÁKOK ÉS ÁLLÁSTALAN HIVATALNOKOK LAPÁTOLJÁK A HAVAT A PESTI UCCÁKON

Budapest, január.

A nagy hideg beálltával ijesztően fokozódott a nyomor is. Talán csak a hőkezők azok a kivételesek, akik még örülni tudnak a télnek, mert a két napos havazás egy kis jóvedelemhez segítette őket. Hogy kik kapnak havat? Nemesek hivatasos szegényemberek, uccasprók és ágruszkadát egzisztenciák, akik ilyen kemény munkával kénytelenek megkeresni a betevő falatjukat.

A muzeum előtt egy rongyos ember lapától szorgalmasan. Az első pillanatban felse tűnik, csak amikor a szembe nézek, látom nyomban, hogy intelligensebb férfi. Az arcára a gond és a nyomorúság szántottak harázdákat. Valamikor állami hivatalnok volt. Nem szivesen tárja fel a multját:

— Végkielégítettek és én eltörszédítem a pénzeimet... mint annyi mások... Lehetetlenség álláshoz jutni. Már mindent megpróbáltam. Voltam szolga egy terménykereskedésben és éjjeli őr faraktárban. De sehoh se bírtam ki sokáig. Most, hogy leest a hó, beprotezsált egy barátom...

Ezt nem gunyal mondja. A hőkezőről álláshoz is protekció kell manapság. Mert hányan vannak aspiránsok! Állástalanok, tönkre ment egzisztenciák, sőt egyetlen hallgatók is akadnak köztük, akik így szerznek egy kis zsebpénzre valót.

— A villanytelep előtt egy volt ügyvéd lapátolja a havat. Erdélyből jött fel, nem volt szerencséje... Most így tengődik...

Legyint, lemondóan, bágyadtan:

— Nem érdekes ez, megszokott dolog nálunk. Talán mégis azoknak van igazuk, akik a Dunába ugranak... mert mi jöhet ezután jobb? Igaz, rosszabb se sokkal...

Megdörzsöli a két kezét, aztán tovább gyurja... a hó jelle hull vastag pelyhekben, mintha csak tudna, hogy a szegény embernek szüksége van rája...

A nyomorúság másik telepe: **a melegedők.** A nagy hidegre való tekintettel nyilvános melegedőket állított fel a város minden kerületében. Reggel hétfől este hétig illoglúnek itt a szegény emberek és melegengetik gémberedett tagjaikat.

Egyesek elhozják hazájukból a gyerekeiket is.

— Nincs mivel fűteni — sepankelek egy nénike — miből is tudnék fűt venni? Legalább napra! ne fázzunk olyan nagyon. Fjszakára aztán jól betakarozunk...

— Különbösen is egészséges hideg szobában aludni... — jegyzi meg valaki.

Dél van, levest hoznak be és kiosztják köztük. Mindenki kap egy karéj kenyeret is, az arcok felragyognak. Ez az első meleg étel a gyomrukban...

— Helyet a Mulvinkának — morog egy szakállas, csavart hajú férfi és előre tuszkol egy kővérek, öszhajú asszonyt. Még látszanak rajta a hajdani jólét nyomai. Beszélgetés közben élénk hőbeszédességgel tárja fel az életét:

— Táncozó voltam... megjártam Moszkvát, Berlint, Párist, Londont... most itt vagyok.

A többiek unottan hallgatják. Ki tudja hányadszor adja elő ezt a mesét? Mese az életből merítve. Egy vénasszony szinte korholólag mondja:

— Mért nem takaróskodott? Tette volna a pénzt bankba, vagy az ékszeret...

A hajdani ünneplést táncozó csámesogya mártogatja és falja a kenyeret és a levest. Ránéz, majd szótlanul vállat von, mint aki azt akarja mondani: **hiába is magyaráznom, ezt te ugyse értheted...**

Fiatal rikkanás fiu ront be és enni kér. Pirosposzgas arca majd kicsattan az egészségtől. Sovány és izmos, akár egy agár. Valósággal habzsolja a levest. Aztán csettint egyet a nyelvvel. Prissesség és erő árad szét körülötte a kis szobában.

— Jóakát? — kérli valaki.

Gyorsan, kellemesen, fájdalom nélkül

tisztítja — fe'f'issiti
a gyomrot és a beleket
a MAGNA-por

Valószínűleg egy nagy, gyomroknak egy kis kávéval egy pohár vizben vagy tejszenn. Gyógyászatkában és drog'ciakban csomagja 3 dinár.

jenjenek meg. Ennek a felhívásnak meg is volt az eredménye, a kormánypárti képviselők elég nagy számban vettek részt az ülésen, amelyen megjelent Bethlen miniszterelnök is. A szociáldemokrata képviselők teljes számban megjelentek az ülésen, a polgári ellenzék padjai azonban teljesen üresek voltak.

A szociáldemokrata interpellációk pergőtűzét

Peyer Károly indította meg a munkanélküliség kérdésében előterjesztett interpellációjával. Utána a többi szociáldemokrata képviselő mondotta el interpellációját simán és alig néhány kisebb összetűzés kíséretében. Az ülés egész a késő esti órákig nyúlt el, mert a kormány tagjai is részletesen válaszoltak az interpellációkra.

Habibullah kiengedte a börtönök foglyait

Két kiszabadult rabot miniszterré nevezett ki az új afgán király

Londonból jelentik: A New-Delhiből érkező jelentések szerint a kabuli tartományban éhínség pusztult. A kenyér ára napról-napra emelkedik. Kedden egy félkiló kenyér jugoszláv valutára átszámítva már harminc dinárba került.

Habibullah király trónralépése alkalmából kiengedte a börtönök összes foglyait. Ötszáz fogoly szabadult ki. Ezek közül kettőt, akik zsarolásért voltak elítélve.

Habibullah miniszterré nevezett ki. Lahoreból érkező hírek szerint Indiában nagy nyugtalanságot keltett, hogy eltűnt két angol repülőgép, amelyek három hónappal ezelőtt indultak el Peshovarból Kabulba, hogy elszállítsák az európaiakat az afgán fővárosból.

rosból. Az egyik repülőgép Kabul közelében állítólag kényszerleszállást hajtott végre s olyan vidéken ért földet, ahol a bonnszülöttek gyűlölik az idegeneket. A másik repülőgép, hír szerint, megérkezett Kabulba, az angol követ azonban visszatartotta a repülőgépet, mondván, hogy egyelőre nincs szükség a külföldiek elszállítására.

A kabuli angol követ hivatalos értesítést kapott Habibullah emirtől, amelyben az új király közli, hogy megalakította kormányát és külügyminiszterré Aoul Hag khánt nevezte ki.

Az afganisztáni helyzet egyébként teljesen zavaros és a négy trónkövetelő testvérharcának további fejleményeit illetően nagy a bizonytalanság.

A Kuria tizenkét évre ítélte Magyar József volt szubotikai ujságíró

A baranyai köztársaság kikiáltása miatt Pécs József vendéglósnak is tizenkét évi fegyházra ítélték

Budapestről jelentik: A Kuria szerdán hozott ítéletet azoknak a pécsi szociáldemokrata vezetőknek az ügyében, akik nyolc évvel ezelőtt Pécs jugoszláv megszállásának utolsó napjaiban a Baranya-bajai köztársaság kikiáltásában résztvettek. 1921 augusztus közepén Pécsen a szociáldemokrata napilap szerkesztője, Pécs József korcsmáros és Schmidt-Kovács József kályhássegéd négyfűlést hívtak egybe, amelynek szónokai Magyar és Pécs voltak, akik a vádirat szerint a Baranya-bajai köztársaság megalakítását követelték. Az ügyesség az állami és társadalmi rend erőszakos felforgatása címén emelt vádat a gyűlés egybehívói és szónokai ellen.

Közben Magyar József és Pécs József emigráltak Magyarországról és Magyar József mint emigráns ujságíró hosszabb ideig dolgozott Szubotkán is, később azonban úgy ő, mint Pécs visszatértek Pécsre, ahol letartóztatták őket. A pécsi törvényszék Magyar Józsefet és Pécs Józsefet 12—12 évi fegyházra, Kovács-Schmidt Józsefet pedig két évi fegyházra ítélte. A pécsi ítéletábra megváltoztatta ezt az ítéletet és Magyar és Pécs büntetését tizenötévi, Kovács-Schmidtét pedig tíz évi fegyházra emelte fel.

A semmisségi panaszokat szerdán tárgyalta a Kuria, amely Magyar József és Pécs József büntetését tizenkét évi fegyházban, Kovács-Schmidt József büntetését pedig három évi fegyházban állapította meg. Az ítélet így most már jozerős.

A semmisségi panaszokat szerdán tárgyalta a Kuria, amely Magyar József és Pécs József büntetését tizenkét évi fegyházban, Kovács-Schmidt József büntetését pedig három évi fegyházban állapította meg. Az ítélet így most már jozerős.

Mitrovica mellett megfagyott két kereskedő

A Fruska-Gorából kiéhezett farkascordák ereszkedtek le a községekbe — Középeurópában tovább tart a hideg

A napok óta tartó havazás a Fruska Gorában is kemény forgalmi zavarokat idézett elő. A Szerémség egyes községei nemcsak Noviszadtól, hanem egymástól is el vannak zárva, mert a Venácón keresztül minden autóközlekedés lehetetlenné vált. Azok az utasok, kik hétfőn mentek Noviszadról Rumára, még mindig nem tudtak visszatérni. A forgalmat megkísérelték legalább részben Irig—Krusedol—Szremszkarlovci irányában felvenni, de az nem sikerült. A szerémségi utakon méteres magasságban áll a hó, úgyhogy a rumai főszozolgabírói hivatal négyszáz munkást küldött ki az országutakra a méteres magasságú hóterhelések eltakarítására. Lezsímirt község és a Crvenics hegyfők felé vezető összes utakat annyira belepulta a hó, hogy a két hely teljesen el van zárva a külvilágtól. A Szremszka Mitrovica—sidi autójáratokat becsimentették.

Kedden a Mitrovica alatt fekvő Jamen-puszta határában két megfagyott férfi holttestére bukkantak az arra járók. A vizsgálat során megállapították, hogy a holttestek Momirovics Péter és Páncics Szabó boszniai marhakereskedők hullái. A két kereskedő Mitrovicáról gyalog indult Jamen irányába, utközben azonban a csontig ható hideg leverte őket a lábukról, az elgyöngyült emberek pihenni ültek le az országúton és ülő helyzetben érte utól őket a halál.

Harc a farkasokkal

A Fruska Gorából időnkint kiéhezett farkascordák lepik el az országutakat és a fenevadak nehéző már a községek határába is benyerészkednek. Kedden Plesnave és Krusivice között az egyik hegyi úton három farkas megtámadta Blazsenics György szánkóját. Blazsenics szerencsére magával vitte vadászfegyverét és a vadállatok közül egyet sikerült leterítenie, mire a másik két farkas elmenekült. Szremszka Mitrovica várost a hó teljesen elzárja közvetlen környékétől, úgyhogy a lakosság élelmiszerral való ellátása már most is komoly nehézségekbe ütközik.

Mint Szomborból jelentik, a nagy hóesés miatt Szombor környékén is szünetel az autóbusszforgalom és így a Szombor környékén fekvő falvaknak nincs összeköttetésük a várossal.

Szerbiában tovább tart a havazás

Beogradból jelentik: A havazások és hófúvások szerdára virradó éjjel egész Szerbiában tovább tartottak. Beogradban szerdán reggelre megszűnt a hóesés. A beérkezett jelentések szerint Likában volt a legnagyobb hóesés. Ezen a területen a hó magassága helyenként a nyolc méter is eléri. Beogradban 44, Szkopljában 3, Szarajevóban 25, Nishen 40 centiméter magasan áll a hó. A leghidegebb Zagrebben volt, ahol —10 fokot mértek. Szarajevóban —6, Beogradban —5 fok volt a legalacsonyabb hőmérséklet.

Romániában dermesztő a hideg

Bukarestből jelentik: Az ország különböző részeiből a havazás megszűnté után óriási hidegekről érkeznek jelentések.

Giurguból jelentik, hogy ott a Duna teljesen befagyott és a hajóközlekedés lehetetlenné vált. Ruszcsukkal a forgalom csak a Duna jegén át gyalog bonyolódik le. Szulinából érkező jelentések szerint az állandó 15 fok hideg miatt

a Fekete-tenger a viharos hullámverés ellenére is a parttól fél kilométernyire befagyott.

Az erdélyi részeken, különösen Fogaras és Nagyszeben környékén heves hófúvás tombol és sok helyen elakadtak a vonatok. Több helyen —20 fokos hideg van és

Háromszék megyében az ezen a vidéken is egészen szokatlan —31 fokos hideget észleltek. Moldvából, Besszarabiából, Bukovinából is nagy hidegeket jelentenek.

Magyarországon enyhült az idő

Mint Budapestről jelentik: Magyarországon a

AZ ORVOS URAK FIGYELMÉBE!
LEJÓBBAN ÉS LEGBIZTOSABBAN
VEDEKEZÜNK ÉS GYÓGYÍTJUK

**SPANYOLNATHAT
(INFLUENZÁT)**

Arcanol

TABLETTÁKKAL *Schering*
KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁRBAN

verőfényes nap a hőmérsékletet majdnem mindenütt a fagypont fölé emelte és egyes helyeken +4 fokot is mutatott a hőmérő.

Az általános európai időjárás helyzetéig változott. Közép-Európában erősen tartja magát a hideg. Münchenben —26 fok, Klagenfurtban —23 fok volt a hőmérséklet minimum, Felső-Olaszországban is —10 fok alá szállott a hőmérő.

Nyugat felől meleg, Európa észak-keleti része felől pedig a hideg áramlás kissé előrehaladt, úgy hogy Franciaország nagy részében már fagypont fölé van a hőmérséklet, viszont Lengyelország keleti részén a —20 fokot megközelítette a lehülés.

A meteorológiai intézet jelentése szerint főleg éjjel erős hideg és tulnyomóan száraz idő várható. Az idő karaktere általában megmarad, bár a lehülés később erősödni fog.

TÖZSDE

Zürich, január 30. Zárlat: Beograd 9.12 ötnyolcad, Páris 20.325, London 25.21 hétnyolcad, Newyork 520, Brüsszel 72.270, Milánó 27.22, Amsterdam 208.475, Berlin 123.49, Bécs 74.075, Szófia 3.75, Prága 15.385, Varsó 58.25, Budapest 90.645, Bukarest 3.1225.

Beograd, január 30. Zárlat: Páris 223.75—224.75, London 276.76—276.96, Newyork 56.97—56.77, Milánó 299.34—297.34, Berlin 13.55—13.52, Bécs 802—799, Prága 169—168.20, Budapest 994—991.

Zagreb, január 30. Zárlat: Páris 221.75—223.75, London 275.96—276.76, Newyork 56.76—56.96, Zürich 10.440—10.9740, Milánó 297.24—298.24, Berlin 13.52—13.55, Bécs 799.60—802.60, Prága 168.20—169.+, Budapest 991.90—994.90.

Noviszadi terménytőzsde, január 30. Buza bácska, felsőbácskai, tiszavidékbácskai és szerémi 79—80 kilós 244—246, felsőbánáti, bánáti paritás Vrsac 79—80 kilós 238—240, Árpá bácskai 65 kilós 252.50—257.50, bácskai tavaszi 68—69 kilós 270—280, Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 245—250, bánáti 240—245. Tengeri bácskai és szerémi 257.50—260, bácskai és szerémi II. 262.50—267.50, bácskai és szerémi III—IV—V. 282.50—285, Liszt 0gg és 0g bácskai 340—350, 2-es 320—330, 5-ös 300—310, 6-os 270—275, 7-es 260—265, 8-as 205—215. Korpa bácskai és szerémi Jutazsákokban 180—185. Irányzat: gyengébb. Forgalom: 55 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, január 30. Határidőzlet: Buza októberre 25.60—25.68, zárlat 25.64—24.65, márciusra 24.82—24.92, zárlat 24.85—24.86, májusra 25.62—25.76, zárlat 25.64—25.65, Rozs októberre 23.50—23.52, zárlat 23.53—23.56, márciusra 23—23.04, zárlat 23.04—23.06, májusra 23.78—23.95, zárlat 23.78—23.79. Tengeri májusra 28.58—28.59, zárlat 28.56—28.58, júliusra 28.53—28.58, zárlat 28.52—28.53. Készárnyiac: Buza 24.55—25.65, rozs 22.40—22.50, takarmányárpa 24.50—25.25, sörárpa 26—27, köles 26—26.50, repce 45.50—45.50, tengeri 27—27.40, zab 24.75—25.50, korpa 19—19.25.

Csilkógól terménytőzsde, január 30. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza márciusra (122 egyenyolcad) 123 egyenyolcad, májusra (125 ötnyolcad) 126 ötnyolcad, júliusra (127 egyegyed) 128. Tengeri márciusra (96háromnegyed) 97 egyegyed, májusra (99 ötnyolcad) 100 egyenyolcad, júliusra (101 és fél) 102 egyenyolcad, Zab márciusra (52 egyegyed) 52 ötnyolcad, májusra (52háromnegyed) 52 hétnyolcad, júliusra (49 és fél). Rozs márciusra (107 egyenyolcad) 104 egyenyolcad, májusra (108) 105 ötnyolcad, júliusra (107 egyenyolcad).

Wenningi terménytőzsde, január 30. Középfolyamok: Buza májusra (127 háromnyolcad) 128 egyenyolcad, júliusra (128 háromnegyed) 129 háromnyolcad, októberre (126 háromnyolcad) 127.

Uwerpooff terménytőzsde, január 30. Zárlat: Buza márciusra (9 sh. 1 hétnyolcad d.) 9 sh. 2 d, májusra (9 sh. 3 d.) 9 sh. 3 egyegyed d, júliusra (9 sh. 5 egyegyed d.) 9 sh. 5 és fél d.

HIREK

BÁLI NAPTÁR

- Február 1. Táncmulatság** Bellstyén. A szlovéniai drávémenti vasuti alkalmazottak táncmulatsága Bellstyén, a »Radnicski Dom« helyiségeiben.
- Február 2. Jubileumi bál** Novivrbáson. A novivrbázi kereskedők és iparosok egyesülete február 2-ikán, huszonöt éves fennállásának alkalmából jubileumi bált rendez.
- Február 2. A sztarakanizsal iparos olvasókör bálja** Bagi Antal vendéglőében. A tiszta jóvedelmét a könyvtáralap javára fordítják.
- Február 2. A noviszadi Juda Makkabi álarcosbálja** a Szlobodában.
- Február 2. A szubotical kereskedőljak bálja** február 2-ikán lesz a Bárány-szálló összes termeiben.
- Február 2. A palánkal »Philantropia« álarcos bálja** február 2-ikán lesz a Klespies-szálló nagytermében.
- Február 2. A szubotical Francia Klub bálja** este fél kilenckor a National-szálló termeiben.
- Február 2. A malidjosi ifjuság jelmezestélye** február 2-ikán Szilágyi Gergely vendéglőjében.
- Február 2. A szentia AC jelmezbálja** az Eugen-szállóban.
- Február 9. A szentia gőzfűrészt R. T. tisztyelbeli** február 9-ikén este nyolc órakor műcsos bált rendeznek az Eugén-szállóban. A táncestély tiszta jóvedelmét a munkásjelölti alap javára fordítják. A műsor a következő: 1. Prológ. 2. Analfabéta tanfolyam. 3. Csello szóló. 4. A cég menyasszonya bohózat. Polacsek konferál.
- Február 9. A szombori sport egyesület farsangi jelmezestélye**, a Szokolszki Dom összes termeiben. A bál szigorúan zártkörű.
- Február 9. A palicsi Kaszinó bálja** a Kaszinó helyiségeiben. Meghívókat nem bocsátottak ki.
- Február 9. A sztamaravical sport egyesület jelmezbálja** február 9-ikén a Hallgató-féle vendéglőben.
- Február 9. A szubotical tánc kedvelő ifjuság táncmulatsága** február 9-ikén, szombaton este nyolc órakor a Népkörben.
- Február 10. A szubotical »Szeretet Nőegylet« jótékonycélú teadélutánja** a Bárány-szállóban.
- Február 10. A noviszadi NAK sportegyesület álarcosbálja** az »Olimpiában.«
- Február 12. A novivrbázi Kaszinó álarcosbálja**, a Kaszinó nagytermében.
- Február 14. A noviszadi jogászok bálja** a Szlobodában.

*

VÁROSI SZINHÁZ. Péntek február 1-én: Vladimir Gajdarov és Olga Gzovskaja egyetlen vendégjátéka.

Vasárnap, február 3-án: A hangversenyteremben Krombholz Károly zongoraművész hangversenye. Az August Förster gyártmányú zongorát a Kain Lajos hangszergyár szállítja.

*

— **Ófelsége elvállalta egy celjel vendéglős tizenhetedik gyermekének keresztapaságát.** Mariborból jelentik: Decsman Ferdinánd celjel vendéglős az udvari marsallátus útján kért intézett Ófelségéhez, hogy most született tizenhetedik fiúgyermekének keresztapaságát vállalja el. A maribori főispánság útján most érkezett meg a király válasza, amelyben értesíti Decsmant, hogy a keresztapai tisztséget elvállalja és közzéteheti fogja magát a keresztelői ünnepségen. Ófelsége egyben gratulál a vendéglősnek, akinek felesége husz évi házasság alatt tizenhét egészséges gyermeknek adott életet. Érdekes, hogy Decsman tavaly született tizenhatodik gyermekének keresztapja is Ófelsége Alekszandar király volt.

— **Vildovics tartományi főispán hétfőn Szubotcára érkezik.** Vildovics Ante bácskai tartományi főispán hétfőn Szubotcára érkezik és tárgyalásokat fog folytatni a városi vezető személyiségekkel.

— **Kitüntetett egyházi funkcionáriusok.** Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király a vallásügyi miniszter előterjesztésére nagyon sok egyházi és hitéleti funkcionáriust tüntetett ki. A kitüntetett lelkészek és egyházi vezetők között szerepel Kovács István murtaszubotai evangélikus esperes, a prekomurjei evangélikus egyház szentátora, aki a Szent Száva rend negyedik osztályát kapta. Hasonló kitüntetésben részesültek: dr. Lusztig Nándor, a noviszadi zsidó hitközség elnöke, dr. Fischer Mihály szombori és dr. Fischer Lipót vrsaci főbírók és mások.

— **A kikindai törvényszék új vizsgálóbírája.** Kikindáról jelentik: Az igazságügyminiszter Homanov Bogdán velük kikindai törvényszéki bírót a kikindai törvényszék vizsgálóbírájává nevezte ki.

Még nem szállították le a gabonafuvardíjszabást

Dr. Dngyerszky Gedeon, a noviszadi tőzsde elnöke nyilatkozik a pénzügyminiszterrel folytatott tanácskozásairól

Noviszadról jelentik: A beogradi »Politika« egyik legutóbbi számában gabonakereskedelmi körökben feltűnőskeltő hírt közölt, amely szerint a közlekedéstudgyi miniszter huszonöt százalékkal leszállította az olasz és görög relációkban a gabona kiviteli fuvardíjszabását.

Mint hogy erre vonatkozólag semmiféle hivatalos értesítés nem jelent meg és az ügy igen közelről érdekli a vajdasági gabonakereskedelmi köröket, felkerestük dr. Dngyerszky Gedeon nagybirtokost és nagyiparost, a noviszadi érték- és terménytőzsde elnökét, akitől a gabonafuvardíjszabás leszállításának eszméje ered és megkérdeztük tőle, hogy a hír megfelel-e a valóságnak.

Dr. Dngyerszky a következőket mondotta:

— Annak ellenére, hogy a Politika híradásának magam is utánajártam és ebben az ügyben Beogradban illetékes helyen érdeklődtem, nem sikerült megbízható híreket kapnom arra nézve, hogy a 25 százalékos fuvardíjszállítás de facto megtörtént. De még ha a hír igaz is volna, én ezt a leszállítást nem tartom elegendőnek, mert annak a valóságban semmi eredménye nem volna, hiszen Noviszadtól Rakekig az egész jelzett 25 százalékos leszállítás nem tenne ki többet, mint métermétsáncánt 9 dinárt, ami igazán jelentéktelen és a gazdasági köröket egyáltalán ki nem elegendő engedmény. A Pravda hírére, hogy vagononként hatvan dinár lesz a fuvarredukció, csak azt felelhetem, hogy ez kevés. Ezzel az állítólagos 25 százalékos fuvardíjszállítással még sokára nem lehetne kiegyenlíteni azokat az előnyöket, amelyeket úgy a magyar, mint az olasz vasutak a magyar gabonának sikeresebb tértoglalása érdekében nyújtottak.

— Különböző ügyben hétfőn a Narodna Bankában tárgyalások folytak, amelyen dr. Svrljuga Sztankó pénzügyminiszter, Baillon kormányzó és én vettem részt. Ezen a megbeszélésen beható módon vitattuk meg ezt a kérdést minden szempontból és dr. Svrljuga pénzügyminiszter megígérte, hogy ezt az akciót hathatósan támogatni fogja. Egyben kijelentésbe helyezte a pénzügyminiszter, hogy ebben az ügyben a közeli napokban a közlekedési minisztériumba ankétot fog egybehozni, úgy hogy mindebből azt kell következtetnem, hogy a jelzett tarifaleszállítás még nem történt meg.

— Menni buza vár még kivitelre? — kérdeztük.

— Szerintem a Vajdaságban még huszezer vagon vár kiszállításra, Szerbiából pedig tízezer vagon.

— Minthogy a vasuti közlekedés mellett, hogy drága, még nehézkes is, nem lehetne-e vízi uton elősegíteni a kivitel gyorsabb és hatékonyabb lebonyolítását?

— **Vildovics főispán csütörtökön nevezi ki a noviszadi és szombori képviselőtestületet.** Szomborból jelentik: Vildovics Ante bácskai főispán megbízható forrásból szerzett értesülések szerint még a csütörtöki nap folyamán kinevezi a noviszadi és szombori képviselőtestület tagjait és a kinevezéseket nyomban továbbítja az illető városok polgármesteri hivatalaihoz.

— **Kinevezték a noviszadi ügyvédvizsgáztató bizottságot.** Noviszadról jelentik: Az igazságügyminiszter a noviszadi felebbviteli bíróság mellett működő ügyvédvizsgáztató bizottságba a következőket nevezte ki: Elnök: dr. Ignjatovics Nikola felebbviteli bírósági elnök, helyettese Gyurgyev Bosko felebbviteli bírósági alelnök. Rendes tagok: dr. Petrics Brunó, Djukics Bogdán, Grdicsevics Antun és dr. Pavlovics Toma. Helyettes tagok: Zorics Milán, dr. Petrovics Vladimir, dr. Kiss János és Gomicac Vojszláv. Ezenkívül az ügyvédi kamara delegál egy tagot a bizottságba.

— **Egy esőköpenyért és egy pár lakkcipőért — másfél év.** Noviszadról jelentik: Vig János szubotical pincér a múlt év szeptemberében Noviszadon egy esőköpeny és egy pár lakkcipő lopott. A noviszadi törvényszék másfél évi fegyházra ítélte a tolvaj pincért. Felebbezés folytán került szerdán az ügy a noviszadi felebbviteli bíróság elé, amely helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

— **A volt noviszadi vizsgálóbíró és Jevgyevics Dobroszláv sajtópere.** Beogradból jelentik: A beogradi elsőfokú bíróság szerdán tárgyalta azt a sajtópert, amelyet Jevgyevics Dobroszláv, a noviszadi Vidovdán szerkesztője indított Szpaszics Milován volt noviszadi vizsgálóbíró ellen, a vizsgálóbírónak a Politikában megjelent nyilatkozata miatt. A tárgyaláson Szpaszics Milován védőbeszédében rendkívül élesen támadta Jevgyevicset és kijelentette, hogy Jevgyevics viselkedésével kihívta maga ellen az ő támadó cikkét. A vádlott többek között arra hivatkozott, hogy az aeroplán-afférban őt az igazságügyminiszter nevezte ki vizsgálóbírónak és ez teljesen törvényes alapokon történt a Vajdaságban érvényes magyar törvények szerint. Ő ölene hajszál indított és az első Jevgyevics volt, aki azt írta róla, hogy elfogult. Gyermanovics Rajko beogradi ügyvéd Jevgyevics képviselőjében tartotta meg vádbeszédét és kijelentette, hogy a vádlottnak nem sikerült rágalmozásait bebizonyítani s ezért súlyos büntetést kér. A bíróság délután öt órakor hirdette ki az ítéletet, amely szerint Szpaszics Milovánt a rágalmozás és becsületsértés vádjá alól felmentette.

— Mindenesetre és én már megis tettem a szükséges lépéseket, hogy a kiviteli gabonakereskedelem a hajózási szindikátustól is megkapja a minimális 25 százalékos fuvarkezdvezményt, hogy ezáltal egyfelől Sisk—Bród felé olcsóbbá tehessek a vasuti fuvar Olasz-

Dr. Dngyerszky Gedeon

ország felé, másfelől Braila irányában, mert onnan nyitva van az út az egész kontinensre, főleg és elsősorban igen jelentős kiviteli piacunkra: Olaszországba, különösen annak legpasszívabb vidékére: a tengerpartra, Nápolyba, Genuába vagy Anconáig és ez esetben hathatósan versenyezhetnénk a vasuti tengelyen szállított más országbeli gabonával.

— Ez a fuvarkezdvezmény talán elősegítené Törökország irányában való nagyobb kivitelünket, mert ezzel a fuvarkezdvezménnyel sikeresen lehet kiegyenlíteni a maximális vámdíjszabás közti különbséget, amelyet a magyar gabona Törökországban velünk szemben élvez.

— **Becsüld meg a Vajdaságot.** A Bács megyei Napló január 26-iki számában a »Becsüld meg a Vajdaságot« című cikkben az a kitétel foglaltatik, hogy a petrovoszelói »Vetriol« Gottlieb és Samet-féle papirzacsokgyártó vállalat látja el az egész Vajdaságot papirzacsokkal. Az »Unic« és a bezdáni »Orient« gyárak annak megállapítását kérik, hogy üzemük a petrovoszelói gyárral egyenlő mértékben látják el a Vajdaság papirzacsok szükségletét. A nyilatkozatnak annál is inkább helytadunk, mert az idézett cikk túlzásait meg lehet bocsátani egy petrovoszelói lokalpatriótának.

— **Milanóban letartóztattak egy volt délszerbiai képviselőt.** Milanóból jelentik: Az olasz lapok jelentése szerint Milanóban letartóztatták Alekszics volt délszerbiai képviselőt, egy délszerbiai bank igazgatóját. A lapok azt írják, hogy Alekszics két és félmillió lírával megkároslított egy triesti kereskedő céget.

— **Sztakics Zsárkó becskeréki esperes jubileuma.** Becskerékről jelentik: Sztakics Zsárkó becskeréki görögkeleti szerb főesperes most ünnepelte negyvenéves papi jubileumát. A népszerű főesperest ez alkalommal hívei és barátai meleg ünnepségben részesítették.

— **Szveti Száva-ünnepély Vrbászon.** A novivrbázi főgimnázium vasárnap este a Kaszinó nagytermében Szveti Száva-ünnepélyt rendezett kitűnő műsorral. Az ünnepélyt táncmulatság követte, mely a legjobb hangulathoz a hajnali órákig tartott.

— **Rajzkijállítás Becskeréken.** Becskerékről jelentik: Géhl Zoltán, az ismert magyar rajzolóművész Becskerékre érkezett, ahol kiállítását fog rendezni portréiból és szénrajzaiból. Géhl becskeréki kiállítása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Agyonlőtte, mert árverezett az ingatlanára.** Noviszadról jelentik: Atanackovics Koszta crepajai földműves az elmúlt év júniusában agyonlőtte Topalovacki Milán crepajai lakót. Atanackovics el volt adósodva és ingatlanára árverést tüstelt ki, ő azonban megállapodott valakivel, hogy az ingatlan olcsón vásárolja vissza a számára. Ez okból mindenkit távol akart tartani az árveréstől és Topalovackit is megkérte, hogy ne licitáljon, ez azonban mégis megjelent az árverésen, mire Atanackovics revolverrel megölte. A pancsevői törvényszék múlt év augusztusában öt évi fegyházra ítélte a gyilkos földművest. Felebbezés folytán került a bünygy szerdán a noviszadi felebbviteli bíróság elé, amely Atanackovics Koszta büntetését tíz évi fegyházra emelte fel.

— Rendőri felügyelet alá helyezték gróf Eszterházy Lujzát. Prágából jelentik: A Tuka-ügygel kapcsolatban kihallgatott Eszterházy Lujza grófnőt további intézkedésig rendőri felügyelet alá helyezték. A grófnővel közölték, hogy mindennap jelentkeznie kell a rendőrségen és annak engedélye nélkül nem hagyhatja el Pozsonyt. A Tuka-ügyben március végén lesz a főtárgyalás.

— Felakasztotta magát egy budapesti tizenöt éves diák. Budapestről jelentik: Rubió László tizenöt éves diák szerdán szülei lakásán felakasztotta magát. Rubió az iskolában az utóbbi időben nagyon hanyatlott és atól való félelmében követte el tettét, hogy a bizonyítványa rossz lesz.

— Pénzszekrény a tenger fenekén. Szplitből jelentik: Murtesz dalmáciai község postahivatalából néhány nappal ezelőtt ellopták a pénzszekrényt, amelyben kilencven ezer dinár készpénz volt. A csendőrség által megindított erélyes nyomozás rövidesen eredményt járt, kedden elfogták és letartóztatták a tetteseket: Andjelinovic Bogumil postafőosztályos, ennek családját, Bozsek Mariát és férjét, Bozsek Simont. A letartóztattak beismerték a bűncselekményt. Bozsek Mária elmondotta, hogy a pénzszekrényt éjszaka székereken vitték ki a tengerpartra, ott felfeszítették a benne talált pénzt egy kápolna tővében elásták, majd a Wertheim-szekrényt a tengerbe süllyesztették.

— Jugoszláv származású fiatalasszony tragikus halála Budapesten. Budapestről jelentik: Január 24-ikén este a kispesti Arany János-uca egyik házába hívták ki a mentőket, ahol eszméletlen állapotban feküdt Klegel Róbert filmrendező huszöt éves felesége. A fiatalasszonyt, akinek a férje nem volt Budapesten, a Rókus-kórházba szállították és mire a férj másnap hazaérkezett, a szerencsétlen fiatalasszony meghalt. Klegelné két hónappal ezelőtt került Magyarországra. A fiatal Csovoljac Katalin a berlini jugoszláv konzulátus egyik főtisztviselőjének volt a lánya és Berlinben ismerkedett meg Klegellel, aki az Ufa-filmgyárban dolgozott. A fiatalok megszerették egymást, megesküdtek és ezután Budapestre költöztek. A férjnek vidéken volt dolga, amikor az az asszony váratlan halála bekövetkezett. A fiatalasszony holttestét felboncolták s a honcolás megállapította, hogy Klegelné húsmergezés következtében halt meg. A szerencsétlen asszony lépénés marhahúst evett és ez huszonnégy óra alatt végzett vele. A budapesti rendőrség erélyes nyomozást indított annak megállapítására, hogy Klegelné hol szerzte a lépénés húst és ki felelős a szerencsétlenségért.

Kacagj Bajazzo és Bakaszerelem a Városi Mozi sláger programja

— Kintastították Trockijt és családját Oroszországból. Berlinből jelentik: A Rothe Fanne közli, hogy elrendelték Trockijnak és családjának kintastítását. A szovjetkormány ezt azzal indokolja, hogy Tro kij annak a politikai csoportnak az élére állt, amely a szovjeturalom megdöntésére törekedett.

— Új zenetanár. Mayer Rudolf, novapalánkai tanító január 26-ikán a beogradi zeneakadémián kitüntetéssel tette le a középiskolai zenetanári vizgát. Mayer Rudolf Regensburgban pedig egyházi orgonista és nagydiplómát is szerzett.

— Tíz megvót megszüntetnek Romániában. Bukarestből jelentik: A közigazgatási reformról szóló törvényjavaslat kidolgozására kiküldött szakbizottság elkészült a munkájával és a tervezetet átadta Maniu miniszterelnöknek. A Curenzil ismerteti a tervezetet, mely szerint a javaslat nyolc közigazgatási tartományra osztja fel az országot. Mindegyik tartományt egy direktorátus fogja vezetni, amelyeknek élén a helyi minisztérium által delegált tartományi igazgatók állanak. A kerület közigazgatási ügyeit ez a direktorátus intézi, ugyoly az illető kérdésekkel nem kell majd Bukarestbe menni elintézésük végett. Azok, akik nincsenek megelégedve a tartományi direktorátus határozatával, a helyi minisztériumhoz felebezhetnek. A helyi minisztériumi inspektorátusok számát négyre redukálják. A tartományi felosztással egyidejűleg a megyék számát hetvenegyről hatvanegyre akarják lecsökkenteni.

REUMÁSOK

és minden más beteg, aki csontízületében, ízületeiben szenved, szúrást, nyilást érez fejében vagy a fogaiban, vegyen még ma a legközelebbi gyógyszerárban vagy drogériában 1 üveg **Algát**, dörzsölje be vele még ma este a beteg testrészt és tegyen rá egy puha meleg kendőt. Már holnap reggel meglepve tapasztalja, hogy az **Alga** megszüntetett minden fájdalmat **kellemesen, gyorsan és alaposan**. — Az üveg ára használati u asitá sul együtt 16 dinár. — Postán küldi a

Laboratorij Alga, Sušak

4 üveg ára 77 dinár 14 üveg ára 203 dinár
8 „ „ 131 „ 25 „ „ 820 „

Jövő csütörtökre várható ítélet az Erdélyi-pörben

Gál Jenő még két órán keresztül fog beszélni

Budapestről jelentik: Február ötödikén, kedden akart ítéletet hirdetni az Erdélyi-pörben Schull Ernő tanácselnök. Az eredeti terv szerint kedden Gál Jenőnek kellett volna elmondania védőbeszédét és csütörtökre került volna sor a replikákra és a vádlottak-

replikára, azután az összes védők felszólalnak. Nemcsak Filó, Borsos és Danielszky védője fog replikázni, hanem Gál Jenő, Erdélyi védője is hosszabb viszonylássalra készül. Ilyenformán lehetséges, hogy csak kedden fejeződik be a pörbeszéd sora és ekkor szolal-

(Forrai rajza)

Ha az Erdélyi-ügy tárgyalása még tovább tart

nak az utolsó szó jogán való felszólalására. Gál Jenő azonban, miha féltiztől negyedháromig beszélt, nem tudta befejezni felszólalását és ezért csütörtökre reggel féltizkor folytatja védőbeszédét. Még két óra hosszat akar beszélni. Felszólalása után dr. Temesváry ügyész készül legalább fél- vagy egyórás

nak fel a vádlottak, akik közül Erdélyi Béla az utolsó szó jogán hosszabb beszédben akar tiltakozni a vád ellen. Ha a törvényszék csak kedden fejezi be a tárgyalást, akkor csütörtökre délelőtt fogja ítéletét kihirdetni.

— Szerelmi bánat miatt a halálba. Noviszadról jelentik: Vastag Etelka háztartásbeli alkalmazott gazdájának Schosberger Dusan noviszadi lókereskedőnek Kiszácsi-úti lakásán zsirszódával megmérgezte magát. Súlyos belső sérüléseivel kórházba szállították. Tettének oka szerelmi bánat.

— Kísiklott a Beograd—szkopljel személyvonat. Beogradból jelentik: Szerdára virradó éjjel a Szkopljéből Beograd felé haladó 713. számú személyvonat Beograd előtt kísiklott. Több kocsi kiugrott a sínekről és néhány utas könnyebb sérüléseket szenvedett. A vonat három óras késéssel futott be a beogradi pályaudvarra.

Lon Chaney

a Jölibulhatatlan karakterszínész a főszereplő Kacagj Bajazzo-ban

— Halálra roncsoló egy gép egy apatini munkást. Apatinból jelentik: Halálos szerencsétlenség érte kedden Link Ferenc apatini munkást, aki a priglevicaszérvánú kendergyárban dolgozott. Link egy gépszíjat akart feltenni, de a szíj felrántotta és a kerék egyik karját letépte. A szerencsétlenül járt embert azonnal Apatinba szállította és megoperálták, de nem lehetett rajta segíteni. Szerdán reggel behalt sérüléseibe.

— Eltemették az apatini náhobot. Apatinból jelentik: Speier Nándor apatini földbirtokost, Bácska egyik leggazdagabb emberét, aki hatvankilenc éves korában hirtelen meghalt, szerdán délután temették el Apatinban örösi részvét mellett. A temetésen több ezer ember vett részt. Amerre a gyászmenet elhaladt, gyászfátyollal vonták be a villanylámpákat, mert az ellunyt tulajdonosa volt az apatini villanytelepnek. A gyász-tartást dr. Egert Jakab apatini orvos végezte fényes papi segédlettel.

— Volt szuboticaí tiszviselő öngyilkossága Budapesten. A napokban jelentették, hogy Lakos Sándor magántisztviselő Budapesten agyonlőtte magát. Mint Budapestről jelentik, most megállapítást nyert, hogy az öngyilkos magántisztviselő azonos a szuboticaí származású negyvenéves Lapos Sándorral, aki a háború alatt Szuboticaán a közlelmzési hivatal tisztviselője volt. Lapos hosszú időn át volt Budapesten állás nélkül és emiatt keseredett el annyira, hogy a halálba menekült. Temetése kedden délután folyt le a rákoskereszturi temetőben.

— Tizenhétézer dollár egy könyvért. A Newyorki Kern műkereskedő-cég legutóbbi könyvverésen kitalapács alá kerül Swift „Gulliver”-jének egy elsőkiadásos példányra. Ezért a könyvért tizenhétézer dollárt fizet egy gyűjtő.

— A walesi herceg az inséges bányavidékeken. Londonból jelentik: A walesi herceg megkezdte az inséges bányavidékek beutazását. A lakosság mindenhol nagy lelkesedéssel fogadja a trónörökösöt.

— Halálozás. Eisler Izsó ruhaáruháztulajdonos szerdán hajnalban ötvennyolc éves korában meghalt. A közbecsülésben álló kereskedő halála városszerte nagy részvétet keltett. Temetése csütörtökre délután félháromkor lesz a Badalicseva utca 8. számú gyászházból.

DESZANKA KRÉM éjjel, DESZANKA KRÓM nappal: Vetékszik arcbőröd a hóhéher habbal! 12386

— Bevonják a korona jelzésű régi száz és ezer dinárosokat. Noviszadról jelentik: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben elrendelte, hogy azokat a régi száz és ezer dináros bankjegyeket, amelyek fel van tüntetve, hogy négyszáz, illetve ezer koronát érnek, vonják be a forgalomból. A bankjegyeket öt éven belül teljes értékükben beváltja a Narodna Banka és valamennyi fiókja.

Ha arckrémet használ, legjobbat használja, Ágnes krém a legjobb, Széles e világon nincsen ennek párja 767

Tim és Tom

a Bakaszerelem-ben kacagtatja végig a Városi Mozi közönséget

— Irodalmi díj négerbarát könyvre. Párisból jelentik: A franciaországi négerek most érdekes irodalmi díjat alapítottak. A díj kamatait évi hater frankot mindig az az író fogja megkapni, aki a legkiválóbb négerbarát regényt írta. A díjat „Prix Schoelhernek” nevezik. Viktor Schoelhernek, a híres négerbarát publicistának emlékére.

Elhízott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést és a testet könnyűvé teszi. Több orvosprofesszor a Ferenc József vizet szívvelszirosodásnál is reggel, délelőtt és este, egy-egy harmadpohárvnyi mennyiségben rendel. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 13

— Tíz év előtt elkövetett gyilkosság gyanúja miatt letartóztattak három zsabalji gazdálkodót. Noviszadról jelentik: Vitéz István zsabalji gazdálkodó 1918. novemberében a forradalom napjaiban Zsabaljól Boszna Bródra akart utazni. Be isült a vonatba, de Temerin előtt golyó furódott a szívébe és Vitéz ott a kupében meghalt. A holttestet Temerinben levették a vonatról, amely tovább folytatta útját. A csendőrség nyomozás indított, de nem tudták megállapítani, hogy a halálos lövést ki adta le, csak annyit tudtak, hogy a kupében Vitézen kívül egy zenész utazott, aki egész uton harmonikázott. Tíz év után olyan adatok kerültek a csendőrség birtokába, hogy abban a kupében, amelyben a rejtélyes gyilkosság történt három zsabalji gazdálkodó is utazott. Nyomozni kezdtek és ennek alapján most letartóztatták Kélemen Antal, Kókay István és Romár Péter gazdálkodókat, akiket a gyilkosság elkövetésével gyanúsítanak.

FILM

Jannings: Az elsodort ember

A Lifka-mozi új műsora

Az ember gyöngye játékszer a végzet kezében. A szépséges véletlen sodor bennünket jó sorsból rosszba, boldogságból boldogtalanságba, tiszta életből az erkölcsi telenségbe, életből halálba. Felsőbb hatalmak rendelkeznek velünk, kiszámíthatatlan, vak hatalmak, amelyek néha egy kacér nő, máskor egy pohár páros, sokszor a pénz alakjában jelentkeznek. Küzdeni lehet ellene, de legyőzni nem lehet ezt a szépséges végzetet, amely magával ragadja alkalmas pillanatokban a legerősebb akaratú embert is, azt is, aki azt hiszi, hogy az életkörülményein már sohasem változhatatja semmi.

August Schilling, a bevándorolt német, husz évig él monoton, egyforma életet egy amerikai vidéki városban. Schilling egy bank cégvezetője és főpénztárosa, a pedantéria és a becsületesség mintaképe. Schilling a legjobb apa, aki hat gyermekét a legnagyobb szeretettel neveli, a hivatalában pedig tekintélyt biztosít neki lelkiismeretessége és tisztessége. Egyszer nagyértékű részvényekkel Chicagóba küldi a bank és a fiataliságon már tullevő férfi, aki husz év óta nem mozdult ki a kisvárosból, egy lelkiismeretlen nő karmaiba kerül. Leitatják és kirabolják, majd eszméletlenül a vasúti sínekre fektetik. Az utolsó percben magához tér és dulakodni kezd támadójával s a vonat azt gázolja el helyette. Ennél találják Schilling irait és így azt hiszik, hogy meghalt. A bankpénztáros nem térhet vissza többé a polgári életbe, nem láthatja többé viszont családját, az elsodort ember koldusmódra tengeti tovább életét és csak titokban lehet kegyelme a karácsonyeste a saját lakásába a havas uccáról, hogy lássa családjá boldogságát.

Ez röviden összefoglalva az *elsodort ember* tartalmát. Szébb és művészebb filmet évek óta nem csináltak. *Biró Lajos* írta a szcenáriumot, amely ennél fogva irodalmi ügy elgondolásában, mint felépítésében és *Victor Fleming* rendezte a filmet hibátlanul és tökéletesen. A meleg és reális megcsinált első jelenetekkel kezdve mindvégig a való életet adja ez a film kedvzetlenül, a legművészebb színekkel. Sehol egy felesleges jelenet, az egyik kép a másiból születik. Kéves a felírás is, mert a film mindent képpel fejez ki, gondolatot, érzést egyformán képbe tud önteni.

A címszerepet játszó *Emil Jannings* alakítása a legnagyobb művészi élmény. A filmet ma kétségtelesen a legnagyobb művésze *Jannings*. Ahogy külső meg-

jelenésében és lelki bensőségében a nagy élethelyzet megjártassa, az a színművészet legmagasabb csúcsa. Ahogy mozog, ahogy a civkérét felteszi, ahogyan a szakállát végigsimítja, ahogyan hivatalában körömbel, ahogyan tudatára ébred szörnyű tragédiájának, ahogyan a színház karzatán sírva hallgatja fia koncertjét, minden sóhaja és szemrebbenése összehasonlíthatatlanul művészi és a legemebribb vonása egy portrénként, amely él és amelyet sohasem lehet elfelejteni.

A Lifka-mozi csütörtöktől kezdve mutatja be egy érdekes lovasbravurokkal telt kalandofilmmel együtt *»Az elsodort ember«*-t, amely a legnagyobb világsiker után ért el Szuboticára. A *»Virtuát«* óta nem láttunk ilyen tökéletes, szép filmet.

(I. I.)

A Városi Mozi kettős műsora

A „Kacagj Bajazzo“ és a „Bakaszeretem“ bemutatója

A Városi Mozi csütörtöktől kezdve két kitűnő filmet mutat be. Az egyik *Lon Chaney* érdekes új filmje: a *Kacagj Bajazzo* cirkuszdráma. Cselekménye izgalmasan érdekes. A clown egy kis lányt talál, akit félvevel. Azt hiszi, hogy csak apai szeretet fűzi hozzá, de egy nap az öreg cirkuszbohóc ijedten eszmél rá arra, hogy szerelmes fogadott lányába. Ebből származik a lelki konfliktus, amely aztán izgalmas harccá fejlődik a fiataliság és öregség között, míg végül lélekzetőjtőn izgalmas cirkuszi jelenetek során tragikus befejezéshez ér. Kitűnően rendezett és poetikus film ez, amelyben az ezerarcú *Lon Chaney* nagyszerű alakítása dominál. A vigyorgó bohóc-álarc alatt is megdöbbentően tudja kifejezni a szenvedést, nevetve sír és olyan kiforrott művészi alakítást produkál, ami már maga is biztosítja a film sikerét. *Loretta Joung* törekény bájánál csak ide fiatalisága nagyobb, *Nils Asther* férfias, rokonszenves amoróz és *Bernard Siegel* is kitűnő színész.

A műsor másik filmje a *Bakaszeretem* igen bájos amerikai katonavigjáték. Ötletes, mulatságos és szórakoztató mindvégig, ami a kedves mesén kívül elsősorban *Karl Dane*, a nagyszerű amerikai kómikus és *George K. Arthur* józsi mókáinak, valamint *Marceline Day* bájos közvetlenségének köszönhető. Amellett, hogy a film nagyon mulatságos és minden jelenete nevetésre készítet, vannak a *Bakaszeretem*-nek meglepő ügyesen megcsinált olyan jelenetek is, amelyekben a rendezői trükkök kell csodálunk, így az izgalmasan érdekes repülőgépes felvételek, amelyeknek során a vigjáték hősei ejtőernyőkkel ereszkednek le.

A Városi Mozi új műsorának nagy sikerét mindkét film egyformán biztosítja.

(I. I.)

SZÍNHÁZ

A tegernseel színtársulat vendégjátéka *Belacrkván*, *Belacrkváról* jelentik: A világhírű német együttes a napokban két estén keresztül *Belacrkván* vendég szerepelt. A közönség mindkét alkalommal zsufolásig megtöltötte a színháztermet és lelkesen ünnepelte a kiváló művészeket.

A *noviszadi zenebarátok egyesületének* hangversenye. *Noviszadról* jelentik: A noviszadi zenebarátok egyesülete kedden este az *Olimpia* teremben rendezte idei negyedik hangversenyét, amely alkalomból a terem színléte megtelt zenekedvelő közönséggel. A sok izléssel összeállított műsordr. *Dohányiné Claasens Arny* lantművész előadása nyitotta meg, akit dr. *Mócs Sándorné* kísért zongorán. Ugy *Dohányiné* előadása, mint a művészeti kísérlet nagy tetszést aratott. A *Kassovitz—Szediacek—Rózsa* trió *Mendelssohn* op. 49. szonátáját interpretálta nagy zenei tudással és megértéssel. *Szediacek* tanár művészi játéka nem ismeretlen a noviszadi közönség előtt. *Kassovitz* 11a művészi oldotta meg feladatát. *Rózsa* kitűnően illeszkedett bele a trióba. Dr. *Dobnig József* a filharmonikus zenebarát kísérte mellett *Haydn* »Rafael« áriájából énekelt. *Kellemes* haritonja, bő hanganyaga és zenei műveltsége tökéletesen tette énekelőadását. Az est kimagasló eseménye *Kassovitz* 11a zongoraművész önálló zeneszámai voltak. Nagy technikai tudással, zenei finomsággal adta elő zeneszámain, amelyek közül különösen *P. Vladigerov: Humoresque*-je aratott szünni nem akaró tapsokat. A művész debije olyan általános nagy sikert aratott, hogy rádásokkal kellett a közönség elismerését meghálálnia. A műsor utolsó száma a zenebarátok egyesülete zenebarátának művészi előadása volt. A zenekart a *beograd* opera fuvósával egészítették ki és *Mozart C-dur szimfóniáját* játszották el tökéletes művészettel. A zenekart *Vitaliani Róbert*, karnagy kitűnően vezényelte. A műsor betanítása és összeállítása is az ő érdeme.

„ORIENT“-KEKSZ

GRAHAM-KENYÉR, KARLSBADI KÉTSZERSÜLT
MAYER ALFRÉD
népszerű be rendezett pékközemében
SUBOTICA, KAKASISKOLÁVAL SZEMBEN

SPORT

Miért nem fejlődik Szuboticán a téli sport?

Jégpályák helyett befagyott vadvizeken korcsolyáznak a szuboticaiak

A *Bácsmegeyi Napló* szerkesztőségéhez tömegesen érkeznek panaszos levelek, amelyek — hiszen tél van — mind azt fejtetik, hogy miért nem fejlődik Szuboticán a téli sport. A levélírók csaknem egyhangúan állapítják meg, hogy Szuboticán csak bosszuságot jelent a téli sport kultiválása, mert ha az embernek szerencséje van és nem kell sokáig várakoznia a villamosra, negyed óra alatt kikerkezik a *Sándori-kapunál* levő befagyott vadvizekhez, félig gémberedetten a hidegtől, kénytelen kintartózkodása egész ideje alatt a szabad levegőn állni, vagy tolongani a háterem nagyságu jégtáblán, mert nincs egy megfelelő hely, ahol néhány percig melegedhetne. Szuboticán a *Sándori-kapunál* elterülő jég az egyetlen hely, ahol megfelelő korcsolyapálya, mert *Palics* sajnos számba sem jöhet. Évekkel ezelőtt télen még mozgalmas élet uralkodott a *palicsi jégpályán*, volt aki gonozza a jéget, volt melegedő és az embernek nem kellett a hó-buckára ülni, ha elfáradt. Még nagyobb fogalmat lehetett jósolni a téli *Palicsnak*, amikor az amerikai konzorcium kibérelte a fürdőt és kilátásba helyezte, hogy a téli sportok fejlesztésére is nagy gondot fog fordítani. Az ígéretek azonban csak ígéretek maradtak. *Palics* most még elhagyottabb, mint azelőtt volt, nincs aki a jégről elsejertesse a havat, hogy korcsolyázni lehessen rajta, nincs helye, ahol melegedni lehetne.

A panaszos levelek íróinak csak féligmeddig van igazuk. Igazuk van abban, hogy Szuboticán nincs korcsolyapálya. Azonban, hogy miért nincs, annak más

oka van. Szuboticán a futballon kívül más sport alig érdekelt az embereket. Még máshol, jóval kisebb városokban, százakra és ezrekre menő közönsége van egy atlétikai vagy tenisz-versenynek, addig ezeket a versenyeket Szuboticán még ingyen sem akarták megénezní. Néhány sportembernek nagy áldozatkészségére és fáradságára volt szükség például, hogy valamennyire is fejlődésnek induljon a szuboticaei teniszsport. Klubéletet kellett teremteni és összetartani az embereket, hogy megmaradjanak a teniszszél és ne térjenek vissza a futballpályára. A téli sport irányítására viszont mindeddig még nem volt kezdeményező lépés, nem alakult egyetlen korcsolya-egyesület sem és így természetesen nem lehet megszervezni a téli sportot. Itt is néhány ambíciózus sportember áldozatkészségére volna szükség, hogy a szuboticaei téli sport fejlődésnek induljon. Elsősorban egyesületet kellene alakítani, azután műjégpályát építeni. A téli sportok fejlesztéséhez nem elég a befagyott *Palics*. Az csak legfeljebb előny lehet. *Baján* például, ahol a holt *Dunag* majdnem a város szívéig nyúlik be és épp olyan alkalmas a téli sportok kultiválására, mint *Palics*, műjégpályát építettek. És *Baján*, amely sokkal kisebb város, nívó korcsolyaversenyek és jégünnepélyek zajlanak le, lampionos jégünnepélyek.

Azoknak, akiknek a szívükön fekszik a téli sport fejlesztése és azt akarják, hogy ebben a nagy porvárosban legalább télen egészséges levegőn töltsék el szabad idejüket, csak azt ajánlhatjuk, hogy vállalják a kezdeményezést is.

Reggelire és ozsonnára

a legegészségesebb és a leghetesebb táp-álék úgy gyermekeknek, mint felnőtteknek egy csésze tej 2-3 kávéskanál Ovomaltinnal

NAPILÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Százmillió liter jugoszláviai bor keres fogyasztót

Csak szervezéssel, propagandával és reklámmal lehet piacot találni a jugoszláv boroknak

Az SHS királyság mezőgazdasági termelésének egyik főága a szőlőtermelés már évek óta súlyos krízisben van az állandóan fokozódó termelés és a fogyasztópiac majdnem teljes hiánya miatt. Jelenleg a pincékben, a termelőknél fekvő eladatlan bori szakemberek egymillió hektoliterre, vagyis százmillió literre becsülik, a legtöbbször a Délbánságban, Vrsac vidékén és Dalmáciában várja a vevőt. Van közöttük egye-lye bor is, de van sok jó márká. A kivétel ugyszó-ván teljesen megszűnt, minden külföldi piacon a többi bortermő országok konkurrenciája érezhető. Ezek a közönséges borfélékért kevesebbet kérnek mint mi, a finom borokat ügyesebb reklám révén jobban tudják elhelyezni és értékesíteni mint mi. A jugoszláv bortermelés tehát kettős probléma előtt áll: hogy kommercborainak piacot teremtsen és hogy helyezze el kvali-tásos borait.

Kivételi országokként elsősorban Ausztria, Cseh-szlovákia, Lengyelország és Dánia jönnének tekintet-be, mindezek a piacokon azonban már ott van a görög és magyar konkurrencia, amely 10-12 százalé-kos kommercbort két és fél dinárért szállít franko-vason Bécs, tehát olyan feltételek mellett, amelyek még a mi önköltségi árunkat sem érik el.

A jövő héten Zagrebban konferenciát tartanak a bortermelők és kereskedők érdekszövetségei, hogy kiutat keressenek ebből a majdnem reménytelen hely-zetből. Valószínűleg előterjesztést fognak tenni a ke-reskedelemügyi miniszternek, hogy szállítsák le a bor-vasuti tarifáját. Exportkartell létesítésén is fáradoz-nak a borkereskedők, amely egységes vezetés alatt irányítaná a jugoszláv bor exportját és új piacok fel-kutatásán fáradozna.

Mindenekelőtt az olcsó vrsaci bor elhelyezésére fog törekedni ez a kartell, hogy tehermentesítse a bel-földi piacot és alkalmat jobban érvényesítésre a jobb boroknak. Az államtól kért könnyítések nem volnának a kincstár hiábavaló veszteségei. Mindenekelőtt a pin-cékben fekvő feleslegek kiszállításával körülbelül há-marszáz millió dinárt érné idegen valuta kerülne be az országba, tehát olyan összeg, amelyet ma, a passzív külkereskedelmi bilancia és az általános gazdasági kríz-is idején nem szabad lekicsinyelni. A vasuti és vám-

tarifák csökkentése révén előálló veszteségeket könny-ven behozhatná az a sok előny, amelyet maga után von a termésfeleslegben való túladás.

Sokkal komplikáltabb azonban fajboraink sorsa. Itt elsősorban nagy szőlőtermelőink és szőlőkeze-teink jönnek tekintetbe. Ezeknek már évek óta nagy-mennyiségű elsőrangú kvalitásos borai fekszenek a pincékben. Ezeknek elsősorban érdekszövetségeket kel-lene alapítani, amely mindenekelőtt úgy beföldön, mint külföldön propagálná és reklámlná fajborai-nkat. Mert propaganda és reklám nélkül manapság a kereskedelemben nem lehet semmit sem eladni s nem segít a legjobb minőség sem, ha nem ismerik. Itt két típusú tünet van. Majdnem minden elsőrendű jugoszlá-viai étteremben ugyszólván kivétel nélkül csak kül-földi fajborokat tartanak: franciát, rajnait, spanyolt, olaszt, görögöt. Egy vendéglősnek sem jut eszé-be, hogy keverje ezeket a külföldi borokat, amelyek mind eredeti dugaszolásban kerülnek asztalra de mán-den vendéglős azt hiszi, hogy a belöldi borral tehet, amit akar. Ezért nem tudnak fajboraink hírnevet sze-rezni. Kivételt talán csak néhány ljutomeri és foki bor képez, amelyet eredeti palackokban szolgálnak fel. Mindenekelőtt tehát propagandát kellene csinálni, hogy elsőrendű éttermeink csak belöldi típusú faj-borokat tartanak. Persze ezeknek aztán igazán első-rangúknak kellene lenniük, hogy ki-nyújtsanak a konkurrenciát és az összehasonlítást a külföldi konkurrenciá-val. Tervezőinknek el kellene készíteni arra is, hogy az első időben az elhelyezkedési lehetőség érdekében esetleg áldozatokot is hozzanak.

Egyes bortermelőink maguk is tudtak utat-módot találni, hogy nevet szerezenek borainknak és szerző-déseket kötöttek vendéglősökkel, hogy csak az ő bo-roikat tartásák és ne manifesztáljanak velük. Ezt tette például a báró Nikolics-féle szőlőszet, a Clothar-Dou-ville cég ljutomeri boraival, az Odeszai-berceg-féle foki uradalom és mások. Ez a helyes út, amelyet kö-vetnie kellene minden fajbor-termelőnek. Csak szerve-zéssel, propagandával és reklámmal lehet piacot talá-ni fajboroknak! Ez áll különösen furdóinkról és üdül-telepeinkről, ahol a legjobb alkalom nyílik idegenek előtt is propagandát csinálni borainknak.

A külföldre szóló kézbesítések a pénzügyminisz-terium közvetítésével, diplomáciai úton eszközöllet-nek, kivéve ha az illető külállammal a kézbesítésre vonatkozólag más megállapodás áll fenn. (Lásd a 162. szakaszt.)

6. Ha nem található az a személy, akinek a ré-szére a kézbesítés eszközölnöd, az irat bármelyik főlnött családtag kezébe is kézbesíthető, illetve a vállalathoz vagy üzlethez tartozó személynek (kép-viselőnek, meghatalmazottnak, stb.). A kézbesítés ilyen esetekben is érvényes.

7. Ha a végzés, rendelet stb. átvétele megtagád-atnók, akkor az az ajóra ragasztva otthagandó, vagy ha ez nem lenne lehetséges, a községi előljá-rásnál hagandó. A közlésnek ilyen módja a kéz-besítés erejével bír, de szükséges, hogy az ilyen ese-tekben a kézbesítő közeg két polgár bizonyítása mel-lett igazolja, illetve a községnél történt kifüggesztés esetén a községi előljárással igazolja.

8. Ha a címzett lakhelye ismeretlen vagy pedig neki más okok miatt (de nem az átvétel megtagá-da miatt) a kézbesítés nem eszközölhető, az ügyda-rab annak a községi előljárással adandó át, ahol a címzett utóljára lakott. Az előljárással a szokásos módon közhírré teszi, hogy neki ilyen és ilyen ügy-darabot adtak át, felszólítván a címzettet, hogy az átvétel végett jelentkezzen. Ha siker nélkül elmulik négy hét, a kézbesítés végrehajtottnak tekintendő. Ha pedig a fél később jelentkezne és magát kimentené, hogy saját hibáján kívül nem jelentkezhetett az átvétel végett, akkor az átvétel napja tekintendő a jog-erős kézbesítés napjánál. Ellenben, ha a felhívás után hat hónap eltelt anélkül, hogy a címzett jelentkezett volna, úgy tekintetik, mintha a kézbesítést jogerősen végrehajtották volna.

9. Törvényhatósági jogot élvező személyeknek (külföldi követek és exequatort nyert konzulok), va-lamint a területankivüliséggel bíró helyiségekben (kül-földi követség háza és udvara) a kézbesítés, ha szük-séges, a külügyminiszterium útján hajtható végre.

(Az 5-9. szakaszokban foglalt utasítások nem alkalmazhatók az adóügyi bünvádi eljárási esetek-ben, amennyiben az adóügyi bünvádi eljárásról szóló szabályzat rendelkezéseivel ellentétben volnának.)

10. Az adott határidő alatti, a tárgy elintézésére illetékes hatóságnál kérni lehet a határidő meghossz-szabbítását, ha azt magasabb érdekek úgy kívánják. Az ilyen kérvények főltöt az ügydarab elintézésére illetékes hatóság határoz. A határidő meghosszabbí-tási kérvények átvételének napjától a határidő fo-lyamat megszakadtik, míg a beadott kérvény tár-gyában hozott döntés ki nem kézbesítve. Tartoznak az illetékes hatóságok az eljárás gyors lefolytatása érdekében az ilyen kérvények tárgyában 24 óra be-ülül dönteni és a döntést kikézesíteni. E határozatok ellen a föltöttes hatósághoz intézett esetleges föleb-bezések a határidőre befolyással nincsenek, azt meg nem szakítják. A megszakított határidő folyamat a végzés kézbesítése után tovább tart a lejárati-g

11. Ha a mulasztás az adott határidőknél legfö-ljebb 15 nap és azt a benyújtott ügydarabban (val-lomás, felebbezés) egyidejűleg az elintézésre illetékes hatóság által elfogadott különösen fontos érvekkel igazolják, a mulasztás nem von maga után törvényes következményeket (pl. 137. szakasz). Ez a rendelkezés azonban az adófizetési határidőkre nem alkalmazható (148-151. szakaszok).

(A negyedik szakasz harmadik bekezdésébe összeállítás hiba csuszott be, mivel a mértékadó körök által a törvénytervezetben eszközölt hely-lyesbítések alkalmával nem lettek törölve és az előbbi szavak, melyek a törvény szövegébe nem is tartoznak, mert értelmük teljesen ellentétben van a 148. szakasz utolsó előtti bekezdésében foglalt határozatokkal.)

12. A törvény 138-142. szakaszaiban előirt bün-vádi ügyekre nézve megállapított határidők még kér-vényezéssel sem hosszabbíthatók meg (10. pont) és a határidők túllépése elkéselt előterjesztéssel sem igaz-olható. A közigazgatási bírósághoz és az államtan-ácsához benyújtandó felebbezések határideje ugyan-csak nem hosszabbítható meg, s ugyszintén azoknak elmulasztása sem igazolható. Ugyanez érvényes az állandó vagy ideiglenes adómentesség elnyerésére megállapított határidőkre is, valamint azoknak a fe-lebbezéseknek határidejére is, amelyeket a törvényes rendelkezés hatáskörén kívül eső kérvények tárgyá-ban szabad bírálat alapján hozott végzések és hatá-rozatok ellen adtak be.

Az új adótörvény végrehajtási utasítása

— Második közlemény —

1. Amennyiben maga a törvény vagy pedig a végrehajtási utasítás bizonyos dolgokra vonatkozólag nem állapít meg határidőket, megállapíthatják ezeket maguk az adóhatóságok is (adókövető bizottságok) a tényleges körülményeknek megfelelően. Pl. az adó-kötelezettség a bizottság elé való idézése; a följárolt üzleti könyvek bemutatására való megfigyelés; bizonyos felvilágosítás megadása végett való megidézé-se; (a 108. és 120. szakaszokban foglalt esetek, stb.)

2. A törvényben megállapított határidők be nem tartása a törvényes következményeket vonja maga után. Ugyanezeket a következményeket vonja maga után az állami közegek által, a törvényen alapuló föltalalmazás folytán megállapított határidők be nem tartása is (ilyen következmények: büntetésben való elmarasztalás, a bünvádi eljárás megindítása, stb.)

3. A határidőbe a postai szállítási napok nem számítatnak bele. Ennélfogva az a nap, amelyiken az ügydarab postára adatott, a címzethez való ér-kezés napjának tekintendő.

Ha a határidő utolsó napja vasárnapra vagy ün-nepnapra esik, amikor a hatóságok egyáltalán nem dolgoznak, akkor a határidő a következő napon tel-lik le.

4. A kiszabott határidő első napjának pontos megállapítása végett figyelemmel kell lenni a követ-kezőkre:

1. A hatóságok (adókövető bizottságok) egysé-ket érintő hivatalos végzése, határozatai, ítéletei, va-

laminnt rendeletei azonnal jogervényesekké válnak, mielőtt azokat rendes módon kiértesítették;

2. a kiértesítés az illető ügydarab kikézesítésé-vel történik, ha csak a törvény az értesítés közlését nyilvános felhívás vagy nyilvános helyen való kifüg-gesztés által nem rendeli el;

3. a jelenlevő féllel a rendeleti jelleggel bíró ügy-darab sz. helyig is közölhető a tudomásulvételnek az ügydarabon való aláírása mellett. Hogyha a jelen-levő fél írásbeli közlést kíván, az kiadandó neki.

Ennélfogva a határidő azon a napon kezdődik, amelyik az itt felsorolt vagy pedig más olyan dolgok bekövetkezését követi, amelyekhez a határidő köte-ve van, (pl. az adókötelezettség beálltáról vagy pedig megszűnéséről szóló bejelentési határidők).

5. Hogy az írásbeli közléseknek, de különösen a határozatoknak, döntéseknek és bizonyos összegek (adó, büntetések) lefizetését elrendelő ítéleteknek meglegyenek a jogos következményei, vétiv mellett kézbesítendő a címzett kezéhez, vagy törvényes képviselőjének vagy pedig meghatalmazottjának, közvetlenül hivatalos közeg által vagy pedig postán törtévevény mellett. Az elsőfoku adókövető bizottsá-gok végzéseinek kézbesítése a 122. szakasz értelmé-ben kizárólag a két első mód szerint, a föltévteli bizottság végzése pedig a 136. szakasz értelmében csak a harmadik mód szerint történhetik. Minden más esetben a kézbesítés mind a három mód szerint eszközölhető.

Az elmúlt év tizenegy hónapjában az ország külkereskedelmi mérlege egymilliárd és négyszáztizenegy millió dinárral volt passzív

Beogradból jelentik: Ha áttekintjük az 1928-as gazdasági esztendő kiviteli statisztikáját, akkor látjuk, hogy 1928-ban Jugoszláviának csak egyetlen egy aktív hónapja volt és pedig augusztus hónap, amikor a kivitel csak valamivel multa felül a behozatal. Augusztusban a kivitel 48 millió dinárral volt magasabb, viszont voltak olyan hónapok is, amikor a behozatal több mint 200 millió dinárral multa felül a kivitel.

1928-ban a kivitel és a bevétel az év első tizenegy hónapjában a következőképpen alakult:

Januárban a kivitel 430.3 millió, a behozatal 590 millió.

Februárban 439 millió a kivitel és 621 millió a behozatal.

Márciusban 503 millió a kivitel és 701 millió a behozatal.

Áprilisban 428 millió a kivitel, 657 millió a behozatal.

Májusban 428 millió a kivitel, 659 millió a behozatal. Junusban 454 millió a kivitel, 590 millió a behozatal. Augusztusban 693 millió a kivitel, 645 millió a behozatal.

Szeptemberben 692 millió a kivitel, 713 millió a behozatal.

Októberben 666 millió a kivitel, 778 millió a behozatal.

Novemberben 642 millió a kivitel, 706 millió dinár a behozatal.

Ennek következtében kivitték az országból 5.875 dinár értékű árut és behozták 7.286 millió dinár értékű árut. A passzív ebben a tizenegy hónapban 1411 millió dinárt tesz ki.

1927-ben a passzív 777 millió dinár volt, vagyis 1928-ban a kereskedelmi mérleg passzívtársa kétszer akkora volt, mint 1927-ben.

MI UJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotici Lloyd közleményei — **Rovatvezető: Pavlovics Milos dr. titkár**

Milyen adót fizetnek a kereskedelmi és gyári vállalatok utazói vagy képviselői?

Egyes napilapok nemrégiben hírt adtak a kereskedelmi utazók megadóztatásáról, de egyben megállapították, hogy az erre vonatkozólag kiadott rendeletek nem eléggé világosak. A kapott hiteles felvilágosítások alapján most módunkban van közölni az idevágó pontos előírásokat.

Ezek szerint minden kereskedelmi utazó tartozik kereseti adó fejében évi ezer dinár pauszálösszeget fizetni.

Az egyenes adókról szóló törvényhez kiadott végrehajtási utasítás szerint a kereskedelmi utazók a pauszálösszeget akkor kötelesek fizetni, ha nincsenek alkalmazotti viszonyban, azaz ha működésük teljesen önállóan tekinthető.

Önállóknak tekinti a végrehajtási utasítás azokat az utazókat, akik az általuk kötött üzletek után maguk viselik az esetleges veszteséget, vagyis ha kereseti nagysága csak a saját munkájukhoz és működésükhöz igazodik és ha valójában nem függnek az általuk képviselt kereskedelmi vagy gyári vállalatától.

Az elméletileg világos rendelkezések ellenére a gyakorlatban kételyek merültek fel az iránt, hogy mikor kell az utazónak vagy képviselőnek alkalmazotti adót és mikor pauszál-kereseti adót fizetnie? Ezenkívül kétségek támadtak arra nézve is, hogy milyen adó alá esnek a különféle jutalékok (províziók).

A különböző felfogások és fogalmak tisztázása végett a »Biztosító Társaságok Szövetsége« az adóvezérgazgatósághoz fordult, amely nemrég kiadott körrendeletében megállapítja, hogy annak a kérdésnek az eldöntésére nézve, hogy a jutalék (provízió) után kereseti adó vagy alkalmazotti adó fizetendő-e, az a mérvadó, hogy a jutalékok dívező személy a kereskedelmi vagy gyári vállalat alkalmazottja-e vagy sem.

Az pedig, hogy a biztosító társaságoknál működő személyeket azok alkalmazottainak kell-e tekinteni vagy sem, függ ismét a társaság és az illetők között kötött szerződés tartalmától és a foglalkoztatás módjától.

Ha a szerződés a működésben kisebb-nagyobb függőséget köt ki és megállapítja a munkaadónak a munkaadásra való kötelezettségét, akkor ez már egyike a legbiztosabb támpontoknak a vitás kérdés megoldására. Erre nézve döntő jelentőséggel bírnak még a következő momentumok is:

1. Az alkalmazotti fizetése teljesen független az elért üzleti eredménytől, míg ellenben a nem-alkalmazottnál a kereset függ a kifejtett munkától, illetve az elért üzleti eredménytől.

2. Ha szerződésileg ki van kötve állandó fizetés jutalék nélkül, ez azt jelenti, hogy alkalmazotti viszony áll fenn, azonban lehetséges, hogy az alkalmazott is jutalék és tantém mellett van alkalmazva.

A gyakorlatban azok, akik önállóan foglalkoznak megrendelések gyűjtésével, rendszerint jutalékokat kapnak, míg azok, akik alkalmazotti viszonyban vannak, fizetést és jutalékokat is huznak.

3. A nemalkalmazott élvezhet jutalékokat több cégtől is, míg azt az alkalmazott rendszerint nem teheti meg.

4. Az önálló akvizitőr rendszerint maga viseli üzleti utjainak költségeit, az alkalmazott azonban nem.

5. Az önálló akvizitőrnek működését mint ipart

kell bejelentenie és könyveket is kell vezetnie, míg az alkalmazotti akvizitőrnek nem.

A biztosító társaságoknál alkalmazva vannak olyan személyek, akik állandó hivatásként foglalkoznak biztosítással, de olyan személyek is, akik ezt csak mellékfoglalkozás gyanánt üzik, mint például a biztosító társaságok alkalmazottjai.

A biztosító társaságok ügynökeinek, akvizitőrjeinek szolgálata, akiknek működése abban áll, hogy üzletkötés céljából meglátogatják a biztosításokat kötni óhajító feleket, illetve átveszik a biztosításra irányuló ajánlatokat, önálló ipari foglalkozásnak tekintendő, mert ezeknél a személyeknél adva van az önállóság kritériuma. Ezek tudniillik dolgozhatnak, amikor jónak látják és nincsenek munkaidőhöz kötve. Az, hogy üzletkötéseikben társaságok díjazásához kell tartaniuk magukat, még nem szolgálhat bizonyítékként annak, hogy alkalmazotti viszonyban vannak.

Ha az akvizitőrnek állandó fizetése van, alkalmazotti adót kell fizetnie, míg a provízió ez esetben is kereseti adó alá esik. Ha a társaság az akvizitőrnek megtéríti az utazási költségeket, akkor megadóztatására nézve irányadó a munkaadóval kötött szerződése, mert ez esetben valószínű, hogy szolgálati viszony íróg fenn.

Az adóvezérgazgatóságnak ezekből a rendelkezéseiből nyilvánvaló, hogy azok a kereskedelmi utazók, akik provízió ellenében saját költségükön utaznak, kötelesek a pauszálkereseti adót fizetni, tehát évente ezer dinárt, ami az alkalmazotti adó szempontjából körülbelül kétezeröttszáz dinár havi jövedelemnek felel meg. Azokra az utazókra nézve, akik ennél az összegnél többet keresnek havonta, elnyösebb, ha alkalmazotti adó helyett évi pauszál-kereseti adót fizetnek, míg kisebb havi jövedelem esetében fordítva áll a dolog.

*

Tagjaink figyelmébe! A szociálpolitikai miniszter ezévi január hó tizenhatodikán kelt és Z. R. 301-IV/1929. számú rendeletével további rendelkezésig elhalasztotta a kereskedelmi és gyári vállalatok alkalmazottai és munkásai megbízottainak (bizalmi férfiainak) megválasztását, amit a folyó évre már meg kellett volna ejteni.

Vásárok és kiállítások. A »Zagrebi Mintavásár« ez év folyamán két nagy kiállítást rendez és pedig:

1. Április hó huszadiktól huszonnyolcadikig motoros és sportjárművek s azok alkatrészei számára a VI. autószaalon, valamint a XI. speciális mezőgazdasági-, baromfi-, rádió- és turisztikai kiállítást;

2. Szeptember hó, hetedikétől tizenhatodikáig a XII. Nemzetközi Általános Nagy Mintavásárt egybekötve orvosi és egészségügyi kiállítással — az akkor tartandó orvoskongresszus alkalmából — valamint fajtállatkiállítással.

A »Ljubljani Mintavásár« már kilencedik éve önzetlenül és az összes gazdasági körök teljes megelégedésére dolgozik. A Mintavásár vezetősége — mint már jelentettük — a folyó évben is két kiállítást rendez. Az első, a májusi hó harmadikától június hó kilencedikéig tartandó IX. Nemzetközi Mintavásáron a kiállítandó árukat a következő csoportok szerint fogják elhelyezni: 1. Gépipar. 2. Mezőgazdasági gépek és eszközök. 3. Fémipar. 4. Automobil-, motor-, kerékpár- és kocsiszállítás. 5. Elektrotechnika, optika és fény-

képészet. 6. Rádió. 7. Faipar, háztartási cikkek kosár-fézőipar. 8. Bőr, bőrből készült cikkek, prémek, szor-mék. 9. Textilipar, konfekciós cikkek, kalap. 10. Papír, grafikai ipar, irodai kellékek. 11. Galantéria, játékszerek. 12. Műipar. 13. Üveg- és porcellán. 14. Hangszerek. 15. Gravőr- és aranyművesáruk, finom mechanika. 16. Építőipar. 17. Élelmiszeripar. 18. Reklám-osztály. 19. Praktikus újdonságok. 20. Különfélék.

A »Nagybritániai Gyáripar Kiállítását« ez év február tizenhatedikétől március elsőjéig tartják meg Londonban.

A »Milánói Nemzetközi Mintavásár« folyó év április hó tizenkettedikétől huszonhetedikéig lesz.

A »Nemzetközi Mintavásár« Torontóban (Ontario, Canada) mint minden évben, ugy az idén is megtartják és pedig szeptember havában. A kiállítás rendezősége — ha országunk is részt akarna azon venni — ingyen bocsát rendelkezésünkre egy külön osztályt és ugyancsak ingyen adja a helyet, valamint az üzemhez szükséges anyagot, amennyiben külön pályám öhaltának.

Március 3-án nyílik meg a lipcsei tavaszi vásár

A már világhíressé lett lipcsei tavaszi nemzetközi vásár az idén március 3-án nyílik meg. A tavaszi vásárt különösen az teszi nagy jelentőségűvé, hogy a gazdag kereskedelmi részen kívül a technikai és építészeti rész is teljes képet ad a legújabb gépekről és találmányokról. A tavaszi vásáron az árumintavásár március 9-ig, a nagy technikai és építészeti vásár március 13-ig, a textilvásár 7-ig és a cipő- és bőrvásár 6-ig van nyitva. A vásár tartama alatt március 6-tól 12-ig naponta nagyérdemű tudományos előadások is lesznek kereskedelmi, ipari, technikai és építészeti szakkérdésekről.

A lipcsei tavaszi vásáron tízezer kiállító vesz részt és a vásáron a gyáripar, kereskedelem és technika minden ága gazdagon képviselve van. A kiállítók és a vásár látogatói a vasutakon huszonöt százalékos engedményre részesülnek. A vásárra vonatkozó részletes információkat a Balkangeschäftsstelle des Leipziger Messamts, Beograd és a Vajdaság számára a Moser és Wertheim cég Noviszad (Mileticseva-u. 36.) adja meg.

Az SHS királyság ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági cimtára

A közzgazdasági életben szokatlan pontossággal összeállítva jelent meg a múlt év végén az 1929. évi SHS. cimtár, melynek 1927-es kiadása 1926. év végén jelent meg és így most már a harmadik kiadás látott napvilágot. Ezt a körülményt azért kell külön kiemelni, mert nálunk minden ilyenirányú kísérlet eddig már az első évben megfeneklett. A cimtár kiadását, a Jugoszláv Rudolf Mosse r. t.-ot tehát a legnagyobbfokú elismerés illeti meg ezért a kitaró és szisztematikus munkáért, amely különösen a mi kereskedelmi és ipari életünkben rendkívül fontos szerepe van hivatva.

Ez teljesen megbízható kereskedelmi cimtár, amely az egész ország cimananyagát felöleli, a mi kereskedelmi irodalmunkban huzagpótlónak mondható. A szükséglet annál inkább érezhető volt, mert a világháború befejezése és ezzel kapcsolatban az új országhatárok megállapítása után a közzgazdasági kapcsolatok és kereskedelmi összeköttetések is megszakadtak és a közzgazdasóknak ez a cimtár eddig is megízethetetlen szolgálatot tett. Lehetővé teszi bárkinek, hogy üzleti tevékenységének mélyítését, új összeköttetések létesítését és a régiéket megújítsát.

Ennek a feladatnak az új cimtár mindenben eleget is tesz. A cimtár beosztása a külföldi nagy cimtárak mintájára praktikus és könnyen áttekinthető, a cimananyag könnyen kezelhető, amennyiben az egész ország részekenként külön van beiktatva és az egyes országrészekben belül pontos betűrendi sorrendben. Ugyancsak betűrendes sorrendben tartalmazza helységként az összes kereskedők, iparosok, gyár- és egyéb vállalatok pontos címét, valamint a jelentősebb mezőgazdaságokat is. A cimananyagot kívül nagyon sok fontos tudnivalót tartalmaz az a könyv, amelynek külső kiállítása is rendkívül izéles és tartós.

A könnyebb áttekinthetőség kedvéért a círlíthetis rész az új kiadástól elmaradt. Ennek folytán a terjedelm is kisebbedett és az ár is aránylagosan olcsóbb, úgyhogy a könnyvet most minden érdeklődő sokkal olcsóbban beszerezheti. Rendeléseket felvesz a kiadó, Jugoszláv Rudolf Mosse r. t. Beograd, Terazije 25.

NARANCS

citrom, mandarin, füge, datolya, mazsola, maroni, jánoskenyér és mindenféle **déligyümölcs** viszonteladók részére legolcsóbban beszerezhető **Ceizler Károly cégnél Subotica**

13733

A keleteurópai agrárválság

Csehszlovákia mindinkább Németország felé orientálódik

Prágából jelentik: Az értékesítési válság jelei egész Közép Európában mutatkoznak. Magyarországon a gabona- és állatértékesítés van bajban, de ugyanez tapasztalható a lengyel, szerb és román gazdánál.

Most rendeződik újjá gazdaságilag a Duna völgye. Valószínűleg az államok léthiarcá bontakozik ki szemünk előtt. Életközösség helyett a volt összefüggő gazdasági területek mindegyike elzárkózva, ellenségesen és féltékenyen él most a másikkal szemben. Mindenfelé folyik most az orientálódás. Ki hová tartozzon és hová csatlakozzék? Megszervezkedett a kisantant, ez azonban csak politikai szervezkedés. Csehszlovákia és Németország között nem túlságos a politikai szimpátia, Csehszlovákia mégis Németország felé orientálódik gazdaságilag. Ausztria szintén elszakad keleti kapcsolataitól. Azelőtt Magyarországot és a Balkán piacait kultiválta, ma egyre jobban Nyugat felé orientálódik.

Keleteurópa leghatalmasabb vonzóereje ma a német közgazdasági erő. Ez szövi most tovább Bismarck múlt századbeli vámpolitikai terveit a Keleten. Csehszlovákiát már bevonozta a mágnescsörbe. Az évi csehszlovák forgalom Németországgal 6.8 milliárd korona, míg a Dunavölgy utódállamaival csak 4.7 milliárd koronára. Ausztria is egyre inkább bekapcsolódik a nyugat felé. Az elmúlt év január—november időszakában — az előző évvel szemben — Ausztria Németországtól

117, Csehszlovákiától 32.7, Lengyelországtól 24.5, sőt az amerikai Uniótól 23.4 millió szillinget többet vásárolt. Ellenben kevesebbet vett Magyarországtól 14.1, Romániától 22.7 és Jugoszláviától 40 millióval.

Vagyis Ausztria életérdekei is nagy erővel toldódnak el a Nyugat felé, ahonnan 1928 11 hónapjában 198 millió szillinget többet vásárolt, a keleti pozíciót ellenben 76.8 millióval gyengítette. Csehszlovákiában rendkívül erővel dolgozik a helyzet mélyén a cukorkivitel válsága, annak folytán, hogy Anglia berendezkedik az önálló cukorellátásra s minthogy más piacokon is ez az elzárkózási szellem tapasztalható, Csehszlovákia kivétel a cukorfinomítványok másfélmilliárd koronával érintik. Csehszlovákiának máris csökkentente keil a cukorrépatermelést, ami már vagy 25.000 hektáron folyamatosan is van. Ez a lépése érzékenyen kihat a mezőgazdasági munkamegosztás egyéb területeire. A répatermelés csökkenése feltétlenül érinteni fogja Csehszlovákia állattartását. Ennek viszont a talajerő fenntartásában lesz súlyos következménye.

Igy enged Csehszlovákia és Ausztria fokról-fokra új gazdasági vonzóerőknek, így csökkenti vásárlásait is Kelet felé, például a magyar mezőgazdaságnál, aminek viszont az a következménye, hogy a magyar mezőgazdaság vásárlóképesége is apadni fog a két szomszédország ipari termelésével szemben.

BELFÖLD

Ismét csődbe ment egy beogradi bank, mert a földmivesek nem fizetnek váltótartozásokat. Beogradból jelentik: A beogradi Palilaska bank az elmúlt csütörtökön csődöt kért maga ellen. A bank aktívái 14 millió dinárt tesznek ki, a passzívák azonban csak egy negyed millióval magasabbak, mint az aktívák. A csőd azért következett be, mert a bank földmives váltóadósai nem akarnak az utóbbi időben fizetni, így a bank három millió dináros kintlévősége teljesen immobil lett. A szerbiai földmivesek ugyanis azt hiszik, hogy ismét életbe lépett a régi szerbiai váltótörvény, amely szerint a földmivesen nem lehet váltóadósságot behajtani és épen ezért nem hajlandók most semmit sem fizetni.

Tárgyalások a telefon- és távíró hárbeadásáról. Beogradból jelentik: A postaügyi minisztériumban komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a telefont és a távírókat magánkézbe fogják adni. A jugoszláv telefont és távírókat amerikai és svéd cégek nagyon szívesen vennék bérbe és az erre vonatkozó ajánlatok már a postaügyi miniszter előtt fekszenek. Ezek az ajánlatok már azért is nagyon fontosak, mert a magántársaságok sokkal könnyebben és olcsóbban tudják a földalatti kábelvezetékek kérdését is megoldani. Amint értesülünk ezekkel a cégekkel a legközelebbi jövőben az érdemi tárgyalások már meg fognak indulni. Nagyon érdekes, hogy a postaügyi minisztérium vezérigazgatósága egészen nyíltan a telefon és távíró hárbeadása mellett foglal állást. A postaisztviselők szövetsége természetesen ellene van a hárbeadásnak.

A beogradi és a zagrebi tőzsde 1928. évi forgalma. Beogradból jelentik: A beogradi tőzsde tavalyi forgalma 3 milliárd és 60 millió dinár volt. A zagrebi tőzsdén 3 milliárd 210 millió dinár volt a forgalom. Szóval a zagrebi tőzsde forgalma 150 millióval volt nagyobb a beogradinál. 1927-ben a zagrebi tőzsde 540 millióval csinált nagyobb forgalmat, mint a beogradi. 1926-ban azonban egy milliárd volt a különbség, most ez a különbség Beograd előnyére állandóan csökken. Devizákban a zagrebi tőzsdén 2.871 millió és a beogradin 2.143 millió dinár volt a forgalom. Az elmúlt esztendőben állami papirokban Zagrebban 300 millió dinár volt az üzlet, Beogradban pedig 882 millió dinár forgalmat bonyolítottak le.

Beogradban is megalakult a városi takarékpénztár. Beogradból jelentik: A napokban alakult meg a beogradi városi bank igazgatósága és felügyelőbizottsága. Az igazgatóság elnöke Kumanudi Koszta beogradi polgármester lett és a bank a működését egyelőre a beogradi községhezán kezdi meg. A beogradi városi bank alapítókéje 30 millió dinár lesz, amelyből a város ad készpénzben 3 millió dinárt, a töké többi részét hadikárosult kötvényekben fogják elhelyezni, amelyet majd lombardirozni fognak. A bank fogja végezni a városi pénztári teendőket és ad jelzálogkölcsönöket is.

Olcsóbb sör akarnak a belacrkvai bortermelőik. Beckerekéről jelentik: A belacrkvai bortermelőik és borkereskedők a beckerekeli kereskedelmi és iparkamarához azzal a kérelemmel fordultak, hogy a kamara tegyen lépéseket a külföldi sör behozatali vámjának leszállítása érdekében. A kérés azzal indokolják, hogy ez a jugoszláv horkivitel emelkedését eredményezné, mert a csehszlovák kormány a cseh sör behozatalának megkönnyítése esetén hajlandóan nyilatkozott a Jugoszláviából Csehszlovákiába szállítan-

nak nagy szolgálatokat fog majd tenni. Reméljük, hogy ezáltal az ország hitelezési viszonyai is meg fogják javulni. A Narodna Banka ellenőrző hivatalának felléptetését a bankok egyesülete követelte és a Narodna Banka nagy előzékenységet tanusít a bankok érdekében. Jugoszláviában 1928-ban 727 pénzintézet működött 65.852 millió dinár alapitőkével és 673 millió dinár tartaléktőkével. A bankok vagyona az országban több mint hét milliárd dinárt tett ki, folyószámlákra négy milliárd volt elhelyezve.

Selyemhernyó tenyésztők figyelmébe. A szubotica selyemtenyésztési felügyelőség felhívja mindazokat, akik az idei szezonban selyemtenyésztéssel kívánnak foglalkozni, hogy petebeszerzés céljából jelentkezzenek a községükben megbízott selyemhernyókivételnél. Szubotican az előjegyzést a selyemtenyésztési felügyelőség, míg Alekszandrovon Racics Száva eszközli.

A Narodna Banka közgyűlése. Beogradból jelentik: A Narodna Banka az idei közgyűlést március 10-ikén fogja megtartani. A közgyűlés tárgysorozatán a rendes közgyűlési pontok szerepelnek.

Angol kölcsön a bánáti mezőgazdákknak. Beckerekéről jelentik: Sztanojlović Alekszandar, a beckerekeli kamara és a bánáti mezőgazdasági egyesület titkára egy londoni pénzesoportnak Beogradban időző megbízottjával egy nagyobb hosszulejárata jelzálogkölcsön folyósításáról folytat tárgyalásokat. A kölcsönt a bánáti mezőgazdák vennék igénybe. A tárgyalások — hír szerint — kedvező mederben haladnak előre és a pénzesoport hajlandóan mutatkozik egy hetvenmillió dináros kölcsön folyósítására hatszázalékos kamatozással jelzálogbiztosítás ellenében. A kölcsönre vonatkozó részletes tárgyalások rövidesen megindulnak.

Noviszadon lényegesen csökkent az alkoholfogyasztás

Negyedmillió literrel kevesebb bor fogyott, mint az előző évben

Noviszad város fogyasztási adóhivatala most készült el múltévi statisztikájával, amely számos értékes és tanulságos adatot tartalmaz. Így többek között megtudjuk, hogy Noviszadon az alkoholfogyasztás az elmúlt évben az előzővel szemben erősen megcsappant, amennyiben több mint egy negyed millió liter borral kevesebb fogyott, mint 1927-ben.

A városi fogyasztási adóhivatal kimutatása szerint 1928-ban a város fogyasztási adók címén bevett összesen 9.358.879 dinárt, ami az előző évvel szemben 1.070.032 dináros bevételcsökkenést jelent. Ez az aránylag tekintélyes bevételcsökkenés a vágóhídi illetékek 33 százalékos leszállítása és a kivitelre került áruk után a város által szedett közvetvám beszüntetése következtében állott elő.

A bevételcsökkenést jelentékeny mértékben befolyásolta a borfogyasztás erős megcsappanása. Mig 1927-ben 1.75 millió liter bor fogyott, 1928-ban 1.5 millió literrel alul maradt a fogyasztás. A sörfogyasztás ellenben alig változott. 1927-ben 355.263 dinár folyt be sörfogyasztási adó címén, mig 1928-ban ugyanazon a címen 377.164 dinár jövedelem volt.

Lényeges változást mutat fel a helypénzbevétel történeti javulás. Mig 1927-ben 2.277.232 dinár folyt be a híres noviszadi piacon fizetett helypénzekből, addig 1928-ban 2.316.342 dinárt tett ki ez a bevétel. Ez az emelkedés kizárólag az új hid megnyitásának tudható be. Ez az emelkedés azért nem nyilvánul meg még kellőképpen, mert az új hid csak a nyár elején készült el és így a megnagyobbodott forgalom csak évv második felében jutott kifejezésre.

A piacon a gyümölcs és fozelőkárusok 25 parátói I dinárig terjedő helypénzt fizetnek kosaranként vagy zsákonként, mig a kézművesek elárusítottáik, illetve sátraik után 10 dinárig terjedő illetéket rónak le.

1927-ben a vágóhídi bevételek 1.484.380 dinárra rugtak, ezzel szemben 1928-ban a bevételek 1.041.985 dinárra csökkentek.

A mérleglelési díjak 1927-ben 335.624 dinárt jövedelmeztek, 1928-ban 337.065 dinárt. A város gyümölcs, zöldség, gabona, szőna, szalma, állatok mérleglelése után szedi ezeket a díjakat, amelyek állatoknál 0.25 dinártól 4 dinárig terjednek.

A város az államnak a fogyasztási adó szedésének megváltása fejében 1928-ban 500.000 dinárt fizetett, melyhez még 10 százalék tartományi fogyasztási pótdadó járult és így összesen 550 ezer dinárt fizetett, amellyel szemben a jelentékeny összegű bevételből a városnak még mindig megfelelő haszon jutott.

A fogyasztási adóhivatal Matics Branko vezetett egy város, mint az érdekeit közönség nagy megelégedésére.

Legjobb hirdetési orgánium a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ”

A szeretője is jobban fogja szeretni ha ragyogó a cipője. Mért nem használ tehát „PYRAM” növényi pasztát?

Egy kritikus albumából

Irta: BAEDEKER

Az akarnitűdés egyike a legnagyobb tehetségeknek, amely nem egyszer zsenivé tornyosul föl. Napoleon valójában: a megfészesült Akarat, s mindazok a kivételes egyéniségek, akik akadályokon, nehézségeken, vértócsákon és hullákon keresztül törtettek kifizűzött céljuk felé, a győzelmüket elsősorban annak köszönheték, hogy erős volt az arra irányuló akaratuk.

Az életben való boldogulás szempontjából az akarat ilyformán — bár ömaga nem mindig erény — sok más erényt pótol. Sőt némely hibát is. Ugy hogy az akaratban összesűrítve és az egyénre nézve szerencsés vegyületben találkoznak és egybekarolnak mindazok a jó és rossz tulajdonságok, amelyek ara képesitenek és jelölnek ki valakit, hogy vigye valamire az életben. Azért az igazi akaratember-ről sem azt nem lehet határozottan állítani, hogy jóember, se azt, hogy rossz vagy éppen gonosz. Napoleon-ról például, ez iskolapéldájáról a hajlíthatatlan akaratnak, a legnagyobb bámulója se hirdetheti, hogy valami különösen jószágos lény, de a legbecsmérőbb ellensége se foghatja rá, hogy igazándi rossz ember volt.

Mégis, ha azt halljuk valakiről, hogy erősen tud akarni s hogy nem tágít a kitűzött céljától, az első benyomásunk mégis az, hogy az illető aligha valami evangéliumi lélek. Az akaratral mindig kiméletesség, önzés és gyakran erőszakosság is jár, amelyet nem enyhít mindig az igazság iránti tisztelet s a vallásosságból vagy a morálból táplálkozó méltányossági érzés. Bizonyos, hogy az erős akarat jobban tud győzölni, mint szeretni, s mindig többeket gyűlöli, mint ahányat szeret.

Egy urtomberről hallottam:

— Nem szeretem az erős akaratú embereket, mert azok ritkán humanusak, sőt gyakran egyenesen kegyetlenek. Mégis: a fiamat arra neveltem, hogy mentül jobban fejlődjön az akarnitűdása. Mért hogyan boldoguljon a társadalomban, ha nincs meg ez a tehetsége?

Warren Hastings, aki gyermekkorában kegyelemkenyéren élt s így a legszánandóbb helyzetben volt, már nyolcéves korában föltette magában, hogy visszaszerzi őseinek minden elvesztett birtokát és ur lesz abban a kastélyban, amelyben valaha az elődei tanyáztak. Ritka és igen korai jelensége és megnyilvánulása az akaratnak. És Hastings megvalósította a gyermekkori álmát. Persze e céljának az elérését nagyon megkönnyítette az a ránézve szerencsés körülmény, hogy akik birtokában voltak e földeknek és a kérdéses kastélynak, nem tették föl magukban a Hastingséhez hasonló elszántsággal, hogy nem mozdulnak ki onnan... Ez az akaratzseni a hivatali pályáján is sokra vitte. Angol-India kormányzója, alkirálya lett. Bizonyosan nem erőltették belé e szép méltóságba, hanem maga akarta azt elérni.

Két akarat harca között mindig az erősebb győz. A véletlennek vagy az u. n. szerencsének ebben a kitzdelemben semmi szerepe se jut. Ha a vetélkedés elmúlt, biztos lehets benne, hogy a gyöngébb maradt alul. Két atléta versenyében még elképzelhető, hogy a kisebb testterejű győz, ha ő különösen jól vagy az ellenfele kivételesen rosszul van diszponálva, de az Akaratok mérkőzésénél, amely tisztán szellemi tusa és nem egy összecsapásból, hanem az assaut-k egész sorozatából áll, az ily kimenetel egyszerűen lehetetlen.

Több valószínűség van abban, hogy valakiből király lesz, ha erősen pályázik erre az előkelő állásra s teljes akaratral küzd érte, mint hogy meg tud élni szerényen és polgári módon, ha hiányzik benne az ily egyszerű életvitelhez is szükséges akarat.

Valamint a szenvedélyt csak egy nálánál erősebb szenvedély győzheti le, úgy az akarat fölibe is csak egy még erősebb akarat kerülhet. Mikor ketten küzdenek egy állásért vagy egy lányért vagy bármiért, mindig az győz, aki erősebben akarja azt az állást, azt a lányt vagy bármit.

Az akarnok: kórikus, sőt groteszk karrikatúrája az akarónak. De alapjában rokonszenvebb annál az erős legénynél, akit utánoz. Az akarnok sokszor igen jólelkű, néha tehetséges, de a keleténél mindig hiúbb ember, aki csak külsőségeiben mimeli az Akarat igazi hőseit, — a szívében azért marad hely az emberiség és a szeretet számára. Két oly erény, amely nem igen talál elhelyezkedést a nagy conquistador-ok lelkében. Mosolyogni hát lehet a hiú strébereken, de szeretni is szabad őket, míg a nagy-akarókat nincs ugyan mód kinevetni, de szeretni se igen van ok és alkalom.

Jellemző egyébaránt ez utóbbiakra, hogy nem is kívánnak szeretetet, — azt akariák (mindent akarnak!), hogy féljenek tőlük. Míg a másik spéciesz, az ártatlan akarnok, épp szeretetre vágyik és rokonszenvekre törekszik, s ezeknek a hajlandóságoknak az elnyerésével iparkodik azt is elérni, amire a strébersége irányul.

A Szeretet igen hátrányos helyzetbe jut, ha szembe kerül az Akarattal. Okvetetlenül a röviddebbet huzza. Az Akarat nem szereti a Szeretetet!

A Nagyakaró leigázhat s lenyűgözhet mindent és mindenkit. A nőt is. De a szerelmet nem hajtja az igájába könnyebben mint az a férfi, aki akarat hiányában szűkölködik. A nagyakaró ritkán szeretetreméltó, s a nőnek különös érzéke és vonzalma van a szeretetreméltóság iránt... Megint visszatérhetünk a hatalmas iskolapéldára: a korzikai hőshöz s a félvilág urához. A sok nő közül, akiket szeretett (s az erős akaratával s ellenmondást nem tűró hatalmával birtokba is vett), csak egyetlen egy szeretete őt viszont. Az is talán csak azért, mert nem ismerte eléggé. Ez a Nagy Akarat is kénytelen volt meggyőződni arról, hogy a nőket könnyebb megkapni, mint a szerelmüket elnyerni. Nemcsak a két császárnéja csalta meg a világ leghatalmasabb emberét, de a szeretői is — egyet kivéve — mind hiútlének lettek hozzá. Mintha mondták volna: a szerelemhez nemcsak erő és akarat kell, hanem szeretet is. S ez rendesen nincs meg ott, ahol tulteng az akaras.

Szépségápolás

a modern kozmetika legújabb vívmányainak alkalmazásával a

Paraffin gyógy- és kozmetikai éteben, V. L. Bečkerek, Hajdú, Vajkova 14

Orvosi felügyelet!
Díjtalan fevilgositás és tanács

Naponta garantált friss

TEAVAJ

és mindenféle tejtermékkel

Triš é Tódor

tejtermékek és ételek készítésén

Strossmáj tév u. 22. Halmác

Büszendorfer zongora-

Steinvey, Förster vilt-

ma ka. Erste Produktiv,

Stelzhammer, Lira, th I,

Langberger, Glosz, Palik-

Stilaszny, L. Edmund,

Hoffmann zongorák, és

mindenféle választásban

kapcsolók. Ármin Jugoszláv

vál u. egyetemes és leg-

hosszabb lejáratu részlete

kapható KAIN-ban szer-

kesítő Subotica, Város u. 22

Elismerő nyilatkozat.

Megboldogult feleségem: Elizaveta Palaić, Rumán, 1927-ben a „PHÖNIX“ Életbiztosító Társaság Wien, beogradi igazgatóságánál

50,000 dináros

életbiztosítást kötött.

Feleségem 1928 július hóban meghalt. Én az életbiztosítás liquidálásáért a „PHÖNIX“ Biztosító Társasághoz fordultam, amely kérésemnek azonnal eleget tett és a biztosítási összeget, 50.000 dinárt azonnal kifizette.

A PHÖNIX Életbiztosító Társaság ezen gyors és kifogástalan elintézése késztet arra, hogy mindenkinek ajánljam, aki magát és családjának jövőjét biztosítani akarja.

Ruma, 1928 november hó.

Miša Palaić

Olešó, de jó javitást, kész és rendelt cipőket csak a

gyorstalpaló

Postanska ulica 4

LUSPAI

UJ!

Korszakalkotó „ARTIFEX“ CSISZOLÓ

kövek, építész özelek, kon ha-

ed nyek, kárhak, tuzhe y k,

vasalók, kádák és minden más

vasaru tisztítására és lényese-

Impregnált szőraz ruha

brany, ezüst, nikkol, sárga- és

vörösréz, alumínium, kr-stály-

úve, ürdök, márvány, kocsli-

Szabadalmazott jégszekrényeket

40% jégmegtakarítással gyárt

Braća Goldner többszörösen kitüntetett jégszekrénygyára Szubotica, Jugovića ulica 20

Kérjen árjegyzéket!

Estélyi és délutáni **ruhák** nagy választékban **Hegyi Fülöp** női konfekció áruházában Szubotica

SLAVEKS FURNIROKAT
legjutányosabban szerezhethi be
SLAVEKS D. D. ZA ŠUMSKU INDUSTRIJU
Zagreb, Brod n/S vezérképviselőjénél
LUDWIG HUBERTI SIN, NOVISAD
Cara Dušana 33. Postafiók 25

Hol vásárol a vidéki Suboticán.

SZIFILISZ

gyógyítható

„SIGMARGYL“
pasztillákkal

Dr. Pomaret párisi tudós legújabb találmányával. A negyedik doboz (180 lapdacs) után a vér teljesen tiszta lesz. A Közegészségügyi Minisztérium által 43367. szám alatt engedélyezve. — Ismertetést 2 dinár bélyeg ellenében küldök

Josip Pantić Beograd, Kr. Natallje 5.
(Az udvarban)

CHIFFON — VÁSZON

Férfi és női

fehérneműk, pyjamák és gyermekkelengyék

elegáns és divatos kivitelben

Wagner Ferenc fia

divatárú üzletében, Fő tér — Karadjordjev trg

Saját készítésű gyermek-

leány- és fiuruhák

felöltők, télikabátok, fehérneműk szép kivitelben és

olcsón kaphatók

Facsar-szalónban

Paja Kujundžićeva ulca 11

RADIO

KONRATH D. D.

rádiókészülékei
olcsók, jók, megbízhatók

BUTORT

üzletében és jó minőségben, méltányos árban, részletekben

Nagy Varjas Rókus

asztalosmesternél

VI. kör, Vukovićeva ulica 38. (Csirkepiacnál)

Nélkülözhetetlen

birák-, ügyvédek- és jogászoknak!

Dr. Stevan Miklian

hadbíró-főhadnagy

Vazduhoplovno pravo

(A légi közlekedési jog)

című könyvet. A könyv írója a légi közlekedésről szóló törvényjavaslat megszerkesztésében mint előadó vett részt s ez a tény is demonstrálja, hogy a könyv szakszerűen van megírva.

A 230 oldalas könyv a belöldi és nemzetközi légi közlekedési jogot tárgyalja és részletesen foglalkozik többek között az alábbi kérdésekkel:

A repülőterek és légikikötők és a kizárólagos légi tilalmak a légi közlekedésben; tiltott területek; anyagi felelősség; léghajózási vétségek és kihágások stb.

A könyvet 50 dinár előzetes bekiüldése mellett portómentesen szállítja a

a Bácsmegyesi Napló könyvosztálya

Iparművész tervezi, — gondos munkáskéz készíti

KRAMER

menyasszonyi koszoruit, fátylaikat. — Szellem, izlés egyesül bennük!

Szubotica, Szokolska ul. 1

Akar Ön is reumájától, csuzától megszabadulni!

Huzódó nyílaló végtag és csuklófájdalmak, megdagadt végtagok, elgörbült kezek és lábak, nyúlás és szuras a különböző testrészekben, sőt gyakran még a szemgyengeség is reumatizmus és csúszás bajok következménye, amelyeket ki kell a szervezetből irtani, mert különben a kór még jobban elharapodik.

Ajánlok Önnek

egy gyógyulást hozó, huzagsavoldó, az emésztést és anyagcserét elősegítő ivókrát, amely nem az ugynevezett általános, vagy titkos orvosság, hanem olyan készítmény, amelyet nekünk a jószágos ősanya ad az emberiség gyógyulására.

Bárkinek ingyenes próba

Írjon még ma nekem és a világ minden részén felállított lerakatom utján ingyen és bérmentve kapja nagyon tanulságos ismertetésem egy példányát. Ön saját maga meggyőződhet ennek a szernek ártatlanságáról és kiváló hatásáról.

AUGUST MÄRZKE, Berlin-Wilmesdorf,
Bruchsalerstrasse No 5. Abt: 28.

Nem kerül pénzébe,

ha megtekinti **Mácsai**-találmány szabadalmát. Igen kényelmes ág, mely éjjelre két szem helyre átalakítható

Bemutatás egész nap

Csákány és Kovács kárpitos üzletében, a szerb templom során, **Szubotica**

Legjobb minőségű

ültetésre jól válogatott megbízható kitűnő bors- és csemegé-

szőlőoltványok

kitartó amerikai alanyokon oltva, igen erős gyökérzettel, mérsékelt árban kaphatók. Kérjen árjegyzéket.

Györgyevics Misa
szőlőoltványtelep-tulajdonos
Novisad, Kiszácsi ulica 10

Az Osram-védjegy a minőségért jót áll.

